

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

ATT TALA MEDIERNAS SPRÅK

– Hur svenska politiker utformar och anpassar sin kommunikation efter medielogiken

Kimberly Åkerström

Uppsats/Examensarbete:	30 hp
Program och/eller kurs:	Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap
Nivå:	Avancerad nivå
Termin/år:	Vt 2016
Handledare:	Nicklas Håkansson
Kursansvarig:	Malin Svensson

Abstract

Uppsats/Examensarbete:	30 hp
Program och/eller kurs:	Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap
Nivå:	Avancerad nivå
Termin/år:	Vt 2016
Handledare:	Nicklas Håkansson
Kursansvarig:	Malin Svensson
Sidantal:	73
Antal ord:	27 063
Nyckelord:	Medialisering, medielogik, politisk kommunikation.

Syfte: Att undersöka vilka tecken på anpassning till medielogik som förekommer i politiska debatter samt om det finns skillnader i hur olika partier förhåller sig till mediernas logik i sin kommunikation.

Teori: Medialisering, medielogik.

Metod: Kvalitativ textanalys.

Material: Politiska debatter från Agenda under våren 2016.

Resultat: Det finns många inslag i debatterna som följer medielogiken och kan ses som en anpassning till den på medveten eller till viss del på omedveten nivå utifrån de fyra faserna av medialisering. Dessa förekommer i olika grad och uttrycks på olika vis.

Det finns vissa skillnader mellan hur politiker använder sig av medielogiken som kan ses i förhållande till dynamiken mellan partierna. De uttrycks oftast utifrån vilka partier som samarbetar och om de befinner sig i maktposition eller ej. Partierna har dock mer gemensamt när det kommer till anpassning till medielogiken än vad som skiljer dem åt. Skillnaderna antas snarare bero mer på maktförhållandena mellan partierna än olika strategier, även om det finns vissa inslag som ”paketering” av kommunikationen i form av namn på förslag och begrepp som förekommer oftare inom Allianssamarbetet än inom regeringen eller övriga oppositionspartier.

Förord

Som en del av min masterutbildning gjorde jag praktik på Sveriges ambassad i Washington DC., USA. Det var våren 2015 och jag skulle vara på avdelningen för press, kultur och information. Där väcktes mitt intresse för politisk kommunikation på allvar. Washington DC. är ett centrum för politiska idéer, tankesmedjor, seminarier och möten mellan länder, organisationer, företag och politiker. Staden var oväntat öppen för en praktikant, både inom och utanför ambassaden. Den blev en intensiv och lärorik period där jag fick vara med bakom kulisserna på en liten del av den politiska arenan, se förberedelser och detaljplaneringen innan och komma riktigt nära en värld som jag inte visste så mycket om.

Våren 2015 andades svensk politik ut för en stund efter en turbulent höst, där intensivt valkampanjande avlöstes av svårigheter med att bilda regering, förhandlingar, nedröstad budget och slutligen Decemberöverenskommelsen, som redan inom ett år skulle falla. Men under våren såg regeringen framåt och de första ministerbesöken på den svenska ambassaden i USA skulle äga rum. Vi praktikanter hade fått in en riktig lyckoträff under vår termin med flera stora politiker som skulle besöka USA: statsminister Stefan Löfven, utrikesminister Margot Wallström, oppositionsledaren Anna Kindberg Batra och Carl Bildt, för att nämna några. Under en av mina första veckor fick jag som praktikant på kommunikationsavdelningen följa med till det amerikanska utrikesdepartementet för att fotografera när Margot Wallström skakade hand med USA:s utrikesminister, John Kerry, inför ett möte. Bilden publicerades i flera stora dagstidningar och även i min hemstads lokaltidning, Upsala Nya Tidning.

Inifrån ambassaden fick jag se arbetet med media: hur utrikeskorrespondenter kontaktades, serverades scheman och information, hur research och tal förbereddes på olika avdelningar för den besökande ministerns räkning, hur bilder skickades ut och beställdes från redaktioner utan fotografer på plats, för att nämna några bitar. Det stod klart och tydligt att medial uppmärksamhet inte är något som bara händer och inte heller är en sluten process där journalister stänger omvärlden ute och arbetar ensamma. Intressen från alla håll och kanter försöker påverka *vad* som ska stå i tidningen och i den mån det går, *hur* det ska framställas. Teorier som jag hade läst om under utbildningen kom till liv och omsattes i praktik. Om medielogiken beskriver de här faktorerna som gynnsamma för nyhetsvärdet, hur skapar vi dem i den här händelsen? Vem kontakter vi för att tipsa om nyheten? Vad behöver de mer för publicering? Några uttalanden från politikern, eller ”pratminus” som journalister säger? Eller en kopp kaffe och wifi på ambassaden för att hinna skriva klart artikeln i tid till deadline?

Självklart hade inte praktikanterna tillgång till all information och all strategi bakom politikernas uttalanden, även om vi förvånades över hur transparent och inkluderande det trots allt var. Säkert hade tal och enskilda uttalanden finlipats inför mötet och agendor satts utifrån vilka ämnen som skulle

nämnas. Regeringens satsning på att vara världens första feministiska regering skulle såklart kommuniceras när chansen gavs! Jag försöker föreställa mig möten och diskussioner där talsskrivare, strateger, sakkunniga och politiker arbetar tillsammans för att finslipa och mejsla ut budskapen som ska nå ut och förmedlas så effektivt som möjligt. Den som fick vara med bakom de kulisserna!

I mitt examensarbete vill jag åter dyka ner i hur politisk kommunikation samspelar med medierna. Deras relation till varandra är komplex, inte minst utifrån hur medialiseringens ökade grad påverkar val av innehåll, både på medveten och på omedveten nivå, desto längre processen går. Jag vill titta närmare på dessa anpassningar, på riktigt nära håll. I det här arbetet analyseras kommunikationen utifrån mediernas logik på micro-nivå utifrån uttalanden i debatter, vilket har varit ett mycket intressant område att fördjupa sig i under den här våren.

Nu när min examen närmar sig vill jag rikta några tack till er som har hjälpt mig under min utbildning: Tack till mina lärare och kursare på Göteborgs universitet mellan år 2010 och år 2016, framförallt till er på MKV. Tack till kollegor och medpraktikanter på praktikplatser. Tack till Nicklas Håkansson för handledning av den här uppsatsen. Jag har lärt mig så mycket och är väldigt tacksam för den här tiden.

Kimberly Åkerström, Göteborg, 16 augusti 2016.

Executive summary: Media language – the political adaptation to media logic in a Swedish context

This study examines how Swedish politicians are influenced by mediatization by the adaptation of media logic in their communication. According to Strömbäck (2008a) the mediatization of politics will integrate media and politics on four levels and make media logic more influential than political logic. From being dependent on and influenced by media, political actors will begin to adapt the same logic for their communication as the media use in news evaluation. They will learn to play by media's rules and benefit from media attention in strategically doing so.

In this study, the case of Swedish politics is studied in a qualitative text analysis by using debates from the public service channel SVT in the spring of 2016. All of the eight parliamentary parties are represented: Governmental parties Social Democrats (*Socialdemokraterna*) and Green Party (*Miljöpartiet*), and opposition parties Left Party (*Vänsterpartiet*), Centre Party (*Centerpartiet*), Swedish Christian Democrats (*Kristdemokraterna*), Liberal Party (*Liberalerna*), Moderate Party (*Moderaterna*) and Sweden Democrats (*Sverigedemokraterna*). Their communication is analyzed by using a conceptualization of the theory of media logic that reflects on factor such as framing and news evaluation, to see how they express these adaptations, which are most commonly used, how they interact with their allies and opponents, and to investigate the dynamic from factors such as power position (opposition or government). The conceptualized model for analysis includes three orientations within media logic: conflict, concretization and simplification (Esaiasson & Håkansson, 2002).

There are several examples of adaptation to media logic during the debates, assumed both knowingly and un-knowingly from the parties, according to the four phases of mediatization. These occur on different levels and are expressed in many ways.

There are differences between how politicians express themselves according to the dynamics between the parties. These differences are shown due to which parties are collaborating with each other and who they are collaborating against. Also, the power positions given by the parliamentary seat has an impact on how they use adaptations to media logic.

However, comparing the parties, there are more similarities when it comes to adapting to media logic than differences. This is assumed to be because of power positions and collaborations, rather than strategies within different parties, even though there are examples of how the Alliance collaboration are using a more market-oriented approach by naming their bills and using their own frames to describe situations and solutions, in comparison with the government.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Forskningsfrågor	2
1.2 Studiens relevans i förhållande till tidigare forskning.....	2
2. Tidigare forskning	4
2.1 Medialisering.....	4
2.1.1 Politikens medialisering i fyra faser.....	5
2.1.2 Disposition utifrån de fyra faserna av medialisering.....	7
2.2 Att påverka innehållet i media.....	8
2.2.1 Politiska kampanjer förändras och professionaliseras.....	8
2.2.2 Mediernas villkor och journalistiska arbetssätt	10
2.2.3 Att påverka medieinnehållet genom PR.....	12
2.3 Sammanfattning: Relationen mellan politik och media	14
3. Teori	15
3.2 Mediernas dagordning och gestaltning.....	16
3.3 Att studera anpassning till medielogiken	18
3.3.1 Kriterier för textanalys av anpassning till medielogiken.....	20
3.3.2. Kommentarer och tillägg i analysredskap	21
3.4 Sammanfattning av studiens teoretiska ramverk.....	22
4. Metod	23
4.1 Att mäta studiens kvalitet.....	23
4.2 Val av material att undersöka.....	25
4.3 Bearbetning och analys av data.....	27
4.4 Styrkor och svagheter i metod.....	28
4.4.1 Ett vinklat urval i resultatet?.....	29
5. Resultat.....	31
5.1 Konfliktorientering.....	31
5.1.1 Polemik.....	32
5.1.2 Skuldbeläggning.....	36
5.1.3 Politik som spel	41
5.1.4 Sammanfattning konfliktorientering	44
5.2 Konkretisering.....	46
5.2.1 Inriktning på materiella perspektiv.....	46
5.2.2 Entydighet – ställningstagande tydliga i sakfrågor.....	49
5.2.3 Entydighet – konkreta förslag	51
5.2.4 Exemplifiering.....	54

5.2.5 Detaljorientering.....	56
5.2.6 Sammanfattning av konkretisering.....	59
5.3 Förenkling	60
5.3.1 Dagordning.....	60
5.3.2 Argumentation.....	64
5.3.3 Inriktning på den omedelbara framtiden	66
5.3.4 Sammanfattning av förenkling	69
6. Diskussion	70
6.1. Sammanfattning och slutsatser	70
6.1.1 Politisk kommunikationen i förhållande till medielogiken	70
6.1.2 Skillnader mellan partierna.....	71
6.2. Avslutande reflektion kring medielogik.....	73
6.3 Förslag på vidare forskning.....	73
7. Referenser.....	74
Referenser till material	77
Bilaga 1	78
Pressklipp efter debatterna	78

1. Inledning

Det är svårt att föreställa sig politisk kommunikation helt fristående från media. Vi tar del av nyheter och får vår politiska kunskap förmedlad genom TV, radio, tidningar och internet. Allt färre är medlemmar i politiska partier och få träffar politiker personligen. Politiken är medierad, buren av medierna, och vi är så vana vid det att det knappt är något som vi reflekterar över i vardagen. (Strömbäck & Nord, 2013)

Medierna har stort inflytande över de politiska budskap som förmedlas till medborgarna. Politikerna är beroende av medierna för att nå väljarna som de har allt mindre direktkontakt med, och väljarna behöver medierna för att få politisk information. Även om ny teknik och nya kanaler möjliggör för andra kommunikationssätt har de traditionella medierna en central och viktig funktion i kommunikationen med väljarna. Det har diskuterats hur sociala medier förflyttar makten från TV, radio och press till kanaler som partierna själva står för och styr över, men det är oftast väljare som redan sympatiserar med partiet som de når ut till där. De rörliga, osäkra och nya väljarna nås bäst genom traditionella medier (Strömbäck & Nord, 2013). Dessa medier har en agendasättande funktion, vilket innebär att de påverkar vad människor diskuterar och har åsikter om, även om de inte påverkar vad de ska tycka i frågan (McCombs & Shaw, 1972). På sikt påverkar det även innehållet i sociala medier.

Utifrån detta är det förståeligt varför politiker lägger tid och resurser på att försöka nå väljarna genom via media. Om de kan påverka hur de framställs i mediernas rapportering kan det gynna dem. För att kunna påverka mediernas innehåll krävs kunskap om hur medierna fungerar utifrån arbetsvillkor, normer och nyhetsvärdering. Det mönster som påverkas av dessa faktorer har definierats som en särskild logik som medierna följer: medielogiken (*media logic*). Den utgörs bland annat av mediernas format, arbetsvillkor, normer, organisation och behov av uppmärksamhet (Altheide & Snow, 1979). Medielogiken finns både som en övergripande logik för all media och som olika logiker för olika typer av medier. Genom att som politiker anpassa sin kommunikation efter mediernas logik ökar chansen att värderas högre i ett nyhetsurval.

Enligt Strömbäck (2009) pågår det redan en anpassning efter medielogiken på ett tidigt stadium inom de politiska organisationerna. Man kan därför anta att det borde finnas spår av den här anpassningen inom partiernas kommunikation som riktas till medierna, som uttalanden, exempel, uttryck eller ord som formuleras och väljs ut för att dra journalisternas uppmärksamhet åt sig och sätta tonen eller agendan för rapporteringen efter debatten.

Den här studiens kvalitativa karaktär syftar till att undersöka och förklara hur anpassningen till medielogiken uttrycks i svenska partiers kommunikation. Genom att studera hur politiker kommunicerar är syftet att se mönster, nyanser och anpassningar till medielogiken. I studien jämförs partierna för att se om det finns skillnader i hur de använder sig av medielogiken, speciellt utifrån dynamiken och grupperingar bland dem, som mellan regering och opposition, eller mellan partiöverskridande samarbeten mot varandra.

1.1 Forskningsfrågor

1. Vilka tecken på anpassning till medielogik förekommer i den politiska kommunikationen?
2. Finns det skillnader i hur de olika partierna förhåller sig till eller anpassar sig efter medielogiken?

1.2 Studiens relevans i förhållande till tidigare forskning

Tidigare studier om hur politisk kommunikation anpassas till väljarna och/eller media fokuserar på metoder och arbetssätt för kunskapsinsamling, som forskning inom professionalisering eller marknadsorientering. Inom marknadsorienterad forskning om politisk kommunikation (*political marketing*) undersöks och kartläggs väljarnas åsikter och intressen för att partierna ska kunna förhålla sig till sina slutliga mottagare av budskapet. Beroende på förhållningssätt kan antingen politiken eller kommunikationen anpassas efter dem (Lees-Marshment, 2011). I forskning inom professionalisering undersöks graden av professionella metoder inom ett parti, ett land eller vid en tidpunkt utifrån vilka arbetsmetoder som används för att kommunicera med väljarna (Gibson & Römmele, 2001; 2009; Strömbäck, 2007; 2009). Inom båda dessa perspektiv används kvantitativa förhållningssätt till stora mängder data för att ge översiktliga kunskaper om hur bakomliggande faktorer ser ut för att bättre nå målgruppen för kommunikationen: väljarna. De kan förklara hur kunskap om väljarna fås och hur innehåll till kampanjer arbetas fram, men inte hur dessa insikter omvandlas till mediestrategier och hur de omsätts i praktiken för att få medias uppmärksamhet.

Tidigare studier av svenska valkampanjer och politisk kommunikation har granskat innehållet i medierna ur ett kvantitativt perspektiv (Asp, 2003) eller mediestrategier inför och efter valen (Grusell & Nord, 2015). Asp granskar innehållet utifrån mediernas påverkan på politiken och hur den ter sig annorlunda utifrån graden av medialisering, medan Grusell och Nords kvalitativa intervjustudie utgår ifrån samma perspektiv som den här studien – att det finns en medveten anpassning som en strategi från partiernas sida – men de undersöker förekomsten av andra metoder för att påverka

medieinnehållet och hur partierna förhåller sig till användningen av dessa. De diskuterar inte anpassningen till medielogiken som en strategi, även om de diskuterar hur partier skapar innehåll som passar medielogiken utan att nämna begreppet. Exempelvis nämner representanten från Sverigedemokraterna i deras studie att de skapade en kampanj som var provocerande med avsikt, eftersom det skulle skapa vandalisering av den från deras motståndare, vilket skulle passa som en nyhetshistoria och innehåller en tydlig konflikt och drama (Grusell & Nord, 2015).

Den här studien ämnar studera hur anpassningen till medielogiken som en medvetens strategi omsätts i praktiskt utförande i debatter. Det förutsätter att:

1. materialet som studeras är riktat till väljarna via media och inte via egna kanaler direkt till dem,
2. att det finns tidigare studier som visar att partierna ägnar sig åt att försöka påverka medieinnehållet och att
3. det finns kriterier eller strategier för hur man påverkar medieinnehållet genom att anpassa sin kommunikation.

De kriterier och den strategi som kommer att studeras är partiernas anpassning till medielogiken. Det finns därför ett grundantagande i den här studien om att anpassningen sker medvetet från politikernas sida, i enlighet med medialiseringens tredje och fjärde fas (Strömbäck, 2008a). Andra förhållningssätt till medialiseringen och medielogiken utgår ifrån att medielogiken påverkar innehållet i media utan att utomstående parter aktivt försöker anpassa sig efter den (en lägre grad av medialisering inom politiken). Man kan exempelvis studera nyhetsurval och nyhetsvärderingskriterier för att se vad medielogiken består av och vad som blir nyheter och därmed avgöra varför något är mer eller mindre troligt att bli en nyhet. Den här studien utgår ifrån vad som sägs och hur det sägs för att visa på en anpassning i ett utförande (debatten) som stämmer överens med en strategisk anpassning till medielogiken.

Vad den här studien kan tillföra till kunskapen om svenska partiers strategiska kommunikation är hur innehållet i debattsituationer ser ut utifrån medielogiken, som är en del av medialiseringsprocessen. Genom att göra ett snävare urval och fokusera på ett begränsat antal frågor kan den här studien komplettera tidigare studier genom att ge exempel på hur konfliktorientering, konkretisering och förenkling ser ut när partierna debatterar, och jämföra vilka skillnader och likheter som finns mellan dem.

2. Tidigare forskning

I en översikt av tidigare forskning kommer relationen mellan media och politik att diskuteras från olika perspektiv. Inledningsvis presenteras medialiseringen av samhället och politiken. Sedan redogörs för medialiseringen som process utifrån fyra dimensioner eller faser. Dessa kommer att diskuteras under olika delar av *Tidigare forskning* och *Teori* (se disposition efter genomgången av medialiseringsteorin).

För att förstå relationen mellan media och politik kommer mediala villkor, journalistiska normer och ideal, politiska kampanjers utveckling samt professionalisering av opinionsmätning och opinionspåverkan genom externa experter att tas upp. Avslutningsvis vägs dessa samman inför genomgången av det teoretiska ramverket.

2.1 Medialisering

Vi lever i ett medialiserat samhälle. Det är svårt att föreställa sig samhället utan massmedier, då är en så naturlig del av vår tillvaro som fyller flera viktiga funktioner. Medias *räckvidd* möjliggör att transportera information över geografiska avstånd och lagra den över tid, vilket innebär en tillgänglighet som inte fanns innan massmedierna. Media *ersätter* saker i vår vardag som nöjen och sociala funktioner. Media *sammansmälter* även med andra saker som vi gör och blir en del av våra vanor. Media *anpassar* sig efter samhället och blir en del av alla dess delar, allt från att utföra vardagliga ärenden på internet till att skapa arbetstillfällen och påverka samhällsekonomin. (Schultz, 2004)

Medialiseringen utgår ifrån nyhetsmedias inflytande i samhället, det vill säga, organiserade institutioner som arbetar journalistiskt efter särskilda mål (exempelvis vinstintressen eller journalistisk kvalitet) (Esser & Strömbäck, 2014). Media förmedlar en bild av verkligheten, händelser och åsikter som mottagaren inte har upplevt själv i första hand utan upplever genom media (Strömbäck, 2008a).

Medialiseringen är en långsiktig, strukturell process som beskriver förhållandet mellan media och andra institutioner och hur mediernas inflytande ökar över tid. Det beskriver också medias dualitet; hur media förmedlar och skapar vår gemensamma uppfattning om omvärlden samtidigt som media är en del av andra institutioner (Meyen, Thieroff & Strenger, 2014). Hjarvard definierar medialisering som en process: ”The process whereby society to an increasing degree is submitted to, or becomes dependent on, the media and their logic” (Hjarvard, 2008:113, I Esser & Strömbäck, 2014).

Medie- och kommunikationsforskningen har tenderat att fokusera på kommunikationens effekter, enligt Hjarvard, som istället vill rikta fokus mot den sociala processen som påverkar samhället på olika

nivåer; medialiseringen (Hjarvard, 2013). Inom effektforskning ses media som en extern del av samhället eller som ett medel för att nå vissa mål. Inom uses-and-gratification-forskningen ligger fokus vid vad människor gör med media, där publiken ses som aktiv och kritisk till den media som de konsumerar. Hjarvard menar att medialiseringen skiljer sig från båda dessa perspektiv, då media inte kan ses som något som är skilt från kulturella och sociala institutioner. (Hjarvard, 2013)

Medialiseringen som process ökar mediernas betydelse och inflytande, både genom direkt och indirekt påverkan på samhället på olika nivåer och institutioner. Medialisering är ingen teori i sig, då begreppet är väldigt brett och otydligt definierat. Det bör istället betraktas som ett teoretiskt ramverk (men hänvisas ofta till som teori i litteraturen, vilket även förkommer i den här studien) (Esser & Strömbäck, 2014). Hjarvard jämför medialisering med begrepp som globalisering eller urbanisering; det är en sorts *middle-range theory*, då det är inte tillräckligt generaliserbart eller konceptualiseringsbart som teori, men har ambition att utveckla teori och kombinera med empirisk försiktighet. Medialiseringen kan då användas för att förstå medias roll i samtiden. (Hjarvard, 2013)

Medialiseringen påverkar samhällets alla delar, inte minst politiken. Det sker gradvis utifrån olika faktorer. Strömbäck (2008a) har sammanställt en modell med fyra faser av medialisering av politiken som förklarar förändringarna vidare.

2.1.1 Politikens medialisering i fyra faser

Strömbäck (2008a) beskriver medialiseringen av politiken som en process genom fyra faser. Dessa faser beskriver till vilken *grad* politiken är medialiserad, snarare än att besvara frågan med ett ja eller nej. Faserna följer inte varandra i den ordning som de presenteras i, utan kan pågå parallellt och i olika grad, beroende på situation och land (utifrån mediala och politiska system).

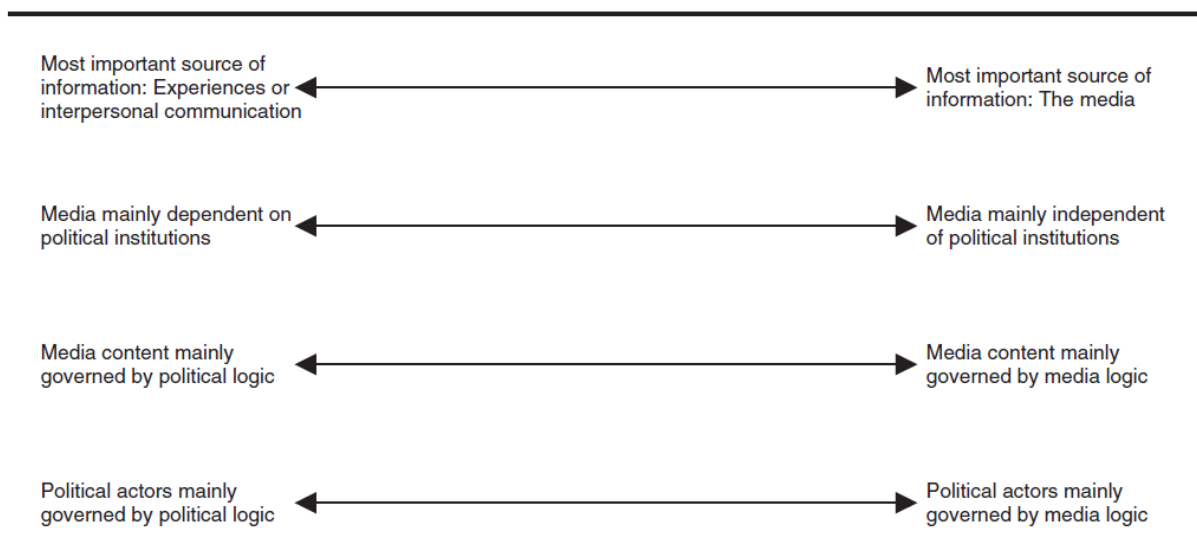
Den första fasen definierar till vilken grad politiken är *medierad*. Det innebär att politik utspelar sig i och förmedlas genom media. Det första stadiet av medialisering är uppnått i alla västerländska demokratier. Medierna får genom medieringen inflytande över sin publik och möjlighet att påverka uppfattningar, attityder och åsikter på individnivå. Framförallt påverkar medieringen hur vi upplever verkligheten. Andra källor till information och nyheter är genom interpersonell kommunikation och egna erfarenheter, men den interpersonella kommunikationen är svår att separera från vad som har inhämtats från media i ett första steg, för att i nästa skickas vidare mellan två personer som interpersonell kommunikation. Medialiseringens första fas visar tydligt vilken makt och inflytande media har. (Strömbäck, 2008a)

Den andra fasen definierar till vilken grad medierna är fristående och självständiga från statlig inblandning eller från politiska intressen. Medierna styrs mer av sin egen logik än av den politiska

logiken genom sin självständighet. Beroende på hur det mediala och politiska systemet är organiserat och finansierat kan det skilja mellan länder, men till någon grad är media och andra institutioner skilda åt under medialiseringens andra fas. Medierna är självständiga i sina val av innehåll utifrån vad som passar deras format, publik och normer. Journalistiken är mer professionaliserad och utgår från egna normer, förhållningssätt och ideal. Därför behöver den som vill influera medierna anpassa sig efter deras logik för att vara relevant och passa in i innehållet. (Strömbäck, 2008a)

Den tredje fasen definierar till vilken grad medierna är den huvudsakliga källan till information och kommunikationskanal mellan olika samhällsinstitutioner, vilket innebär att de har tagit ytterligare ett steg längre i sin självständighet från andra institutioner. Dessa institutioner är tvungna att anpassa sig till medierna då de är mer beroende av dem än tvärtom. Mediernas villkor tas mer i åtanke vid utformning av förslag och beslut för att kunna anpassa sig till dem. Framförallt är det medielogiken som står i centrum under den tredje fasen. Asp and Esaiasson (1996) framhåller att det är andra institutioners anpassning till medielogiken snarare än mediernas direkta inflytande som är utmärkande för utvecklingen som tar plats då (Asp & Esaiasson, 1996). Även journalistiken anpassas efter medielogikens villkor och format. (Strömbäck, 2008a)

Den fjärde fasen definierar till vilken grad politiska aktörer anpassar sig efter medielogiken och nyhetsvärderingskriterier på en nivå som genomsyrar deras verksamhet och blir en naturlig del av hur de lägger fram idéer och förslag. På så vis skapas den politiska kommunikationen för att passa in i mediernas utformning för att på så vis öka chansen till publicitet men också för att få mer kontroll över hur budskapet kan komma att presenteras. Medieintensiteten ökar och det är i princip omöjligt att undvika media inom det här skedet. (Strömbäck, 2008a)

Figur 1, Strömbäck (2008a). A Four-Dimensional Conceptualization of the Mediatization of Politics.

2.1.2 Disposition utifrån de fyra faserna av medialisering

I följande två kapitel, *Tidigare forskning* och *Teori*, behandlas de fyra faserna av politikens medialisering från föregående avsnitt. Precis som Strömbäck (2008a) skriver behöver faserna inte ske i ordning eller i samma grad, varpå översikten inte kommer att följa den stegvis heller. I den här studien kommer fokus att ligga vid de två sista faserna, främst vid anpassningen till medielogiken. De två första faserna (och till viss del de två senare) fördjupas utifrån relevant tidigare forskning för att ge en bättre förståelse och inblick i hur olika aktörer förhåller sig till media och försöker påverka dess innehåll.

Den första fasen definierar till vilken grad politiken är *medierad*. Detta diskuteras vidare i *Politiska kampanjer förändras och professionaliseras*.

Den andra fasen definierar till vilken grad medierna är *fristående och självständiga* från statlig inblandning eller från politiska intressen. Detta diskuteras vidare under *Mediernas villkor och journalistiska normer*.

Den tredje fasen fokuserar vid *medielogiken*, vilket diskuteras vidare som teoretisk ramverk i *Medielogik* samt i *Mediernas villkor och journalistiska normer*.

Den fjärde fasen definierar till vilken grad *politiska aktörer anpassar sig efter medielogiken och nyhetsvärderingskriterier* på en nivå som genomsyrar deras verksamhet och blir en naturlig del av hur de lägger fram idéer och förslag. Detta diskuteras vidare under *Att påverka innehållet i media* samt i *Medievidning* och i *Nyhetsvärdering och nyhetsurval*.

2.2 Att påverka innehållet i media

Inledningsvis beskrevs den politiska kommunikationen som medierad och att det knappt är något som vi tänker på. Hur blev det så och hur var det innan? Hur gick partierna till väga för att påverka mediernas innehåll när graden av medialisering ökade och de blev medvetna om mediernas villkor och logik?

2.2.1 Politiska kampanjer förändras och professionaliseras

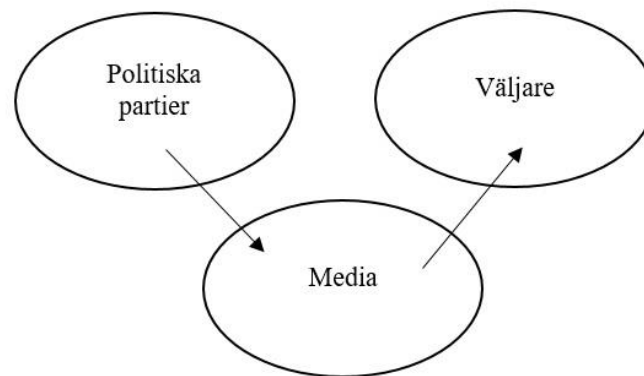
Den politiska kommunikationen har professionaliserats i takt med medierollens utveckling inom politiken. Som bro mellan partier och väljare är medierna inflytelserika, något som partierna själva också anpassar sig efter och utnyttjar till sin fördel. Medierna har dock inte alltid haft samma inflytande över politiken och väljarnas kunskap, då det politiska kampanjarbetet har förändrats över tid. Det finns framför allt två faktorer som har påverkat utvecklingen: ett förändrat medielandskap och ett förändrat väljarbeteende (Grusell & Nord, 2015). Det förändrade medielandskapet beror främst på teknikutveckling, tillgång till media, medievanor och partiernas egen kommunikation i samspel med media. Det förändrade väljarbeteendet beror främst på ett skifte från en stabil väljarkår som röstade lojalt utifrån social tillhörighet till en mer rörlig väljarkår där partierna har fått större möjlighet att påverka den stora gruppen osäkra väljare. (Grusell & Nord, 2015; Römmele & Gibson, 2001)

I båda fallen har det lett till en ökad inblandning i politiken från media. Till en början, under de förmoderna politiska kampanjerna (omkring 1950-talet), låg fokus kring partiet och deras lojala medlemmar och väljare. Kommunikationen var parti- och organisationsorienterad. Engagemanget var lokalt, vilket gjorde att varje distrikt eller del av partiet hade eget inflytande och därigenom decentraliserades makten. Kommunikationen var till stor del interpersonell. Medlemmarna sågs inom partiet, mötte nya väljare ansikte mot ansikte och arbetade på en gräsrotsnivå, både med metoder och engagemang, som torgmöten och med representanter som inte var politiker till yrket. (Römmele & Gibson, 2001)

Därefter följde den moderna politiska kampanjen, som ökade maktcentraliseringen inom partierna när antalet medlemmar minskade och människor blev mer fränkopplade från partierna, både i engagemang och i lojalitet. Eftersom väljargruppen inte längre var lika pålitlig behövde man nå osäkra väljare och övertyga dem för att nå sina mål. Media blev den främsta kanalen för människor att få politisk kunskap och nyheter igenom, något som även partierna använde sig av för att nå ut med sina budskap. Partiets ledare stod ofta i fokus i medias rapportering, vilken var kandidatorienterad. (Römmele & Gibson, 2001)

Den nuvarande professionella kampanjen utmärks av en rörlig väljarkår, där medlemsantalet och engagemang inom partierna är lägre än någonsin. Individualisering och modernisering av samhället är nyckelord som förklarar dessa förändringar (Römmele & Gibson, 2001). Människor är mindre benägna att bli medlemmar i ett parti och stötta ett helt ideologiskt partiprogram, utan vill hellre ha åsikter i enskilda frågor som intresserar dem. Det ställer nya krav på kommunikation och ägandeskap i frågor, *issue ownership*. Det förlänger även kampanjperioden då människor bestämmer sig närmre inpå valet vilket parti de ska rösta på.

Dessa förändringar i väljarbeteende och medievanor, som har lett utvecklingen av politiska kampanjer, har gjort medierna viktigare i den politiska kommunikationen. Dels för att väljarnas medievanor har förändrats och utökats, med fler kanaler, typer av media och en större daglig konsumtion av dessa. Men också för att den rörliga väljarkåren till stor del fattar beslut utifrån den politiska kunskap som de får ifrån media. Valkampanjerna har förlängts och vissa argumenterar för att de nu är konstanta; den politiska kommunikationen är alltid utformad som under valkampanjerna (Strömbäck, 2008a).

Figur 2. Illustration av två-steps-kommunikation mellan politiker och väljare genom media.

När länken mellan politiska partier och väljare försvagas kan väljarna nås genom media. Den politiska kommunikationen går då i två steg. Det finns fortfarande kommunikation som riktar sig direkt till väljarna, men som tidigare nämnt är det oftast de som redan sympatiserar med partiet som söker sig till deras egna kanaler, medan osäkra väljare är enklare att nå genom en annan kanal, exempelvis media. Det motiverar intresset att synas på ett fördelaktigt sätt i mediernas politiska rapportering. För det krävs nya arbetsmetoder, experthjälp och strategisk planering av kommunikationen kring sin politik. Det byggs kring en förståelse för hur medierna fungerar och vilka journalistiska normer som påverkar innehållet.

2.2.2 Mediernas villkor och journalistiska arbetssätt

Ofta talar man om media som en enhet: ”Enligt media”, eller som skilda enheter, men som betar sig likande: ”Det beror på mediernas framställning”. *Media* som begrepp inom engelskspråkig litteratur är både pluralformen av *medier* och media som *verksamhetsområde* eller all typ av media som *samlad enhet*, medan det på svenska översätts till två olika ord (media och medier). Det får konsekvenser för forskning inom medielogik, då *media logic* både kan syfta till en övergripande logik för alla typer av media och även specifika logiker för exempelvis press, TV eller radio, som på grund av sina olika villkor och förutsättningar inte har samma logik. Journalistik och medielogik påverkar och påverkas av varandra, även om allt medieinnehåll inte är journalistik. Journalistik följer särskilda ideal och normer, något som kommer att diskuteras vidare här.

Historiskt sett har nordisk dagspress varit partibunden och knuten till olika sociala samhällsgrupper utifrån klass och politisk ideologi. Journalister hade till en början ingen formell utbildning och yrket var heller inte professionaliserat i den bemärkelsen, även om det fanns färdigheter som lärdes ut inom yrket utifrån vilka det utövades. Många av de som skrev var inte reportrar eller journalister, utan akademiker, lärare, politiker och representanter från kyrkan, exempelvis. När medierna förändrades till att bli mer självständiga och separata institutioner snarare än olika politiska intressens kommunikationskanaler växte även nya ideal fram som påverkade innehållet. Pressen skulle nu vara anpassad för en generell målgrupp, ha en mer professionell hållning, sträva efter objektivitet och ”news before views”, alltså fokusera vid nyhetsrapportering framför åsiktsinnehåll, även om den sortens innehåll också fanns kvar. Stark public service-media inom radio och TV påverkade också idealen för pressen, även om det inte fanns någon motsvarighet för tidningar som kontrollerades av privata ägare. Det granskande idealet som idag är en av journalistikens viktigaste funktioner var till en början enbart en strävan efter att rapportera neutralt utan att ifrågasätta politiker och partier, men som sedan blev mer centralt i och med journalistikens utveckling till vad den är idag. (Hjarvard, 2013)

En av de viktigaste principerna för journalistik idag är att vara oberoende och arbeta i samhällets tjänst (Shoemaker & Reese, 1996; Weaver et al., 2007). Men då all press fortfarande är kommersiell finns det marknadsintressen som det måste tas hänsyn till utöver de journalistiska intressen och ideal som de drivs av (Nygren, 2015). Även public service-media påverkas av marknadslogiken och kommersialiseringen i kampen om medborgarnas uppmärksamhet. Det gör att innehållet speglar båda dessa intressen.

Vad som blir en nyhet, eller *innehåll* i media, påverkas av flera olika saker. Mediernas innehåll är resultatet av ett urval bland möjliga nyheter. För att kunna göra detta urval krävs ett system för att bedöma vad som ska tas med och vad som inte ska bli en nyhet, det som kallas *nyhetsurval* och *nyhetsvärdering*. Nyhetsvärdering syftar på processen där möjliga nyheter värderas, till skillnad från

nyhetsurval, som beskriver det urval som publiceras (Nord & Strömbäck, 2005; Shoemaker & Cohen, 2006; Strömbäck, 2008b).

Listan kan göras lång över olika faktorer som utgör en bra nyhet. Det finns sex kriterier, faktorer eller värden som Strömbäck (2015) har vägt samman som utmärkande för vad som blir en bra nyhet:

- Närhet: tidsmässig, kulturell och geografisk närhet till nyhetshändelsen.
- Elitcentrering och kändisskap: Personer, organisationer och länder som är etablerade och välkända för publiken.
- De institutionella agendorna: Frågor som är viktiga och får stor uppmärksamhet inom politiska processer och myndighetssfären.
- Avvikelse och sensation: Positiva eller negativa händelser som ses som ovanliga och sensationella.
- Hot och risker: Nyheter som handlar om något som kan utgöra ett hot eller en risk för samhället eller grupper i samhället, exempelvis brott och konflikter.
- Kontinuitet: Uppföljning av tidigare nyheter som redan är etablerade som är en del av mediernas dagordning och därför är intressanta för publiken.

Utifrån ideal och för mediernas legitimitet bör en nyhet vara korrekt, trovärdig och ge en rättvisande bild av verkligheten (Kovach & Rosenstiel, 2014). Utifrån publikens perspektiv kan det diskuteras vad de behöver veta (betydelse) och vad de har intresse av att veta (intresse). Medierna är beroende av publikens uppmärksamhet för att kunna uppfylla sitt samhällsuppdrag, men också av ekonomiska skäl, sett till annonsörer och kommersiella intressen. Journalistiken har ett demokratiskt uppdrag att förmedla vad medborgarna behöver veta, men också en marknad att förhålla sig till för sin egen överlevnad. (Strömbäck, 2015)

I det dagliga arbetet som journalist finns både krav och begränsningar utifrån mängden innehåll som ska produceras, tid till förfogande inför deadline, arbetsbelastning per anställd, resurser, geografiska avstånd samt tillgång till intervjupersoner och källor, bland annat. Det gör att journalister gärna tar emot nyhetstips från utomstående aktörer. Dessa behandlas utifrån nyhetsvärderingskriterier och andra journalistiska förhållningssätt, som opartiskhet och objektivitet. (Larsson, 2005)

Vad som det rapporteras om i medierna påverkas av journalistiska normer och förhållningssätt, hur det mediala landskapet ser ut och mediernas interna och organisatoriska villkor, vilka tillsammans utgör medielogiken. Genom medialiseringen av politiken sprids mediernas villkor till den strategiska sidan inom politiken där en anpassning till dessa villkor och kriterier sker.

2.2.3 Att påverka medieinnehållet genom PR

I ett landskap där väljarna är rörliga ställs andra krav på hur partier ska göra sig intressanta och relevanta genom sin kommunikation. Mer resurser läggs på kommunikationsarbete. PR-konsulter och kommunikationsexperter anlitas i högre grad då de har kompetens och kunskap om hur medierna arbetar och hur partierna ska nå ut med sina budskap (Römmele & Gibson, 2001; Lilleker & Negrine, 2002).

PR, *public relations*, är en opinionsbildande och lobbingsinriktad bransch som specialiserar sig på kommunikation (Larsson, 2005). Deras uppgift är att ”påverka människors åsikter, attityder och beteenden” (Precis, 2002). Dessa experter anlitas inom flera olika branscher, däribland inom politiken.

Det finns tre övergripande inriktningar inom PR-arbete: lobbning, direkta påverkansaktiviteter samt opinionsbildning via medier (Larsson, 2005). Att använda medierna för att påverka opinionen antas ha störst påverkanskraft. En anledning till det är mediernas dagordningssättande funktion (*agenda-setting*). Det innebär att medierna styr och har stort inflytande över nyhetsagendan och därmed kan påverka den medborgerliga agendan, kort och gott vad människor pratar om och tänker på (det som står på dagordningen) (McCombs & Shaw, 1972). Det innebär inte att medierna styr över vad människor ska tycka i dessa frågor, men att det är i just dessa frågor de ska tycka i bemärkelsen att de prioriteras och uppmärksammas genom nyheterna. Men även hur medierna presenterar nyheter, vilken vinkel de skriver artiklar utifrån och vilka som får komma till tals påverkar hur läsaren kommer att uppfatta nyheten, något som kommer att diskuteras vidare i teoriavsnittet.

En av de stora resurserna som finns inom en PR-byrå är kunskap om media och opinionspåverkan. De har även metoder och resurser för att utföra påverkansarbetet. Dessutom har de kontakter och nätverk inom sina specialistområden som kunden kanske inte har tillgång till och skulle behöva bygga upp under lång tid. Bland dessa är medierelationer och mediehantering de områden som de oftast anlitas för i Sverige. (Larsson, 2005)

Exempel på metoder som används inom PR när budskapet är riktat till media är ta fram faktaunderlag, produktion av nyhetsmaterial, opinionsundersökningar, arrangera evenemang, anlita eller ge kontaktmöjlighet till kända personer och experter, skriva debattartiklar som en känd person skriver under med sitt namn, samarbeten med andra organisationer med samma intressen som kan gå ens ärenden eller att skapa nya organisationer som en del av opinionsbildningen. (Larsson, 2005)

Inom marknads-PR för varor och tjänster är det inte uppseendeväckande att anlita konsulter för att nå ut med sitt budskap. Inom politik är det känsligare, eftersom det är en demokratisk procedur där alla ska vara jämlika och makten ska fördelas av folket. Men som tidigare beskrivet förändras villkoren för partierna och det blir svårare att nå väljarna på samma sätt som under den förmoderna perioden. Det

ställer nya krav på hur de kommunicerar och studier av bland andra Strömbäck (2008a) har visat att förekomsten av att anlita externa kommunikationsexperter har ökat i Sverige. Exakt vad dessa experter hjälper till med är inte tillgängligt för allmänheten, men kunskap om media och rådgivning, samt arbetet för att påverka opinionen genom att gå via dem (*agenda building*) är kompetenser som tas in i politiken i allt större utsträckning. (Larsson, 2005)

En viktig skillnad mellan reklam och PR är att reklam brukar definieras som köpt annonsutrymme, medan PR ses som ”förtjänat” utrymme. Förtjänsten består av att belönas med utrymme efter att ha försett media med information och nyheter. Det är således inte ett avtal mellan media och PR-byrån, där pengar byts mot annonsutrymme. Motivationen till publiceringen utgår ifrån att informationen uppfyller de av media uppsatta kriterierna för nyhetsvärdering och därmed är relevant att använda. Därför kan det vara svårt för gemene läsare att skilja på vad som är tidningens egna scoop och vad som är resultatet av PR-arbete. Samtidigt kan en diskussion föras om var gränsen går för att påverkas av andra aktörer, då inga journalister verkar i ett vakuum utan påverkas av olika intressenter när de utför sitt arbete. Man kan fråga sig om det är relevant var informationen kommer ifrån om det ändå har gått igenom det journalistiska filter som alla andra nyheter också bedöms utifrån? Studier visar dock att förtroendet för PR-konsulter är lågt och de flesta svenskar är skeptiska till PR-branschen och dess inblandning i politiken (om de känner till den) (Nord, 2001; Larsson, 2005). Det beror dels på att de röstar på partier framför personer och dels på att media och politik har haft en nära relation historisk (Nord, 2001). Politisk TV-reklam var länge förbjuden i Sverige och dagspressen var partibunden eller hade ideologisk anknytning. Det utgör en stark ideologisk grund för svenska politiker och väljare, där metoder som för tankarna till reklam och PR kan uppfattas negativt. Dock ökar intresset för enskilda kandidater bland svenska väljare, även om Sverige har ett partibaserat system (Nord, 2001).

Kritik mot PR-branschen utgår även ifrån demokratiska aspekter, bland annat utifrån hur budskap ”säljs in” genom skicklig kommunikation, som då antas ha en dold agenda. Kritikerna hävdar att det sker bakom låsta dörrar där allmänheten inte kan ta del av debatten och att det är negativt för samhällsutvecklingen. Förespråkarna för PR-branschens inblandning i politiken argumenterar utifrån ett liberaldemokratiskt ställningstagande där alla olika intressen i samhället ska ha rätt att uttrycka sig och driva påverkansarbete. (Larsson, 2005)

Från mediernas sida hanteras problematiken med privata intressen som vill påverka agendan genom källkritik och nyhetsvärdering, vilket är deras vanliga tillvägagångssätt i sitt arbete (Larsson, 2005). Dock kan resursstarka intressegrupper vara mer aktiva och få mer uppmärksamhet i jämförelse med resurssvaga grupper, vilket kan ge om ojämn fördelning av utrymmet.

Den här bakgrunden om hur PR-branschen fungerar och exempel på inblandning i politiken är tänkt att skapa en förståelse för hur arbetat bakom det vi kan se i media ser ut, oavsett om det görs internt inom partierna eller om extern hjälp anlitas. Det är rimligt att anta att planeringen bakom en viktig debatt skulle ha diskuterats utifrån medielogiken och att anpassningar till medias villkor har gjorts.

2.3 Sammanfattning: Relationen mellan politik och media

I det här kapitlet har relationen mellan media, politik och väljare diskuterats. Det är tydligt att media har en inflytelserik roll för hur medborgarna ser på politik. Individualisering och modernisering i västerländska demokratier är nyckelfaktorer för att förklara utvecklingen och behovet av ett nytt sätt för politiker att kommunicera med medborgarna. Medborgarnas politiska engagemang, källor till kunskap och nyheter samt partiernas sätt att kommunicera sin politik förändrades, vilket gynnade en högre grad av medialisering. (Esser & Strömbäck, 2014)

När det politiska engagemanget och förhållande mellan politiker och medborgare försvagades blev medierna än mer viktiga för att nå ut till medborgarna. Politiska aktörer lärde sig att anpassa sin kommunikation för att bli mer kompatibel med hur medierna arbetar, genom att bland annat utforma kommunikationen efter mediernas logik och ta hjälp av externa kommunikation- och påverkansexperter. (Hjarvard, 2013)

Medierna har ett journalistiskt uppdrag utifrån demokratiska ideal, men måste samtidigt förhålla sig till marknadsintressen för att överleva ekonomiskt och allmänintresset för att få publikens uppmärksamhet. I deras journalistiska uppdrag finns ett intresse från mediernas sida att bevaka och rapportera om vad partier står för och deras handlande även om de inte anpassar sig till mediernas logik alls, men genom anpassningen kan partierna få större inflytande över *vad* som sägs om dem och kanske även *hur*. Forskning inom medialisering, opinionsbildning, professionalisering och politisk marknadsorientering visar på att partierna är mycket medvetna om mediernas inflytande och arbetar aktivt och strategiskt för att påverka dem.

3. Teori

I följande avsnitt presenteras studiens teoretiska ramverk utifrån medielogik, dagordning och gestaltning. Slutligen presenteras ett operationaliserat analysredskap baserat på medievridding, som även omfattar olika sorters gestaltningar och kriterier för medielogik.

3.1 Medielogik

Medielogik består av olika faktorer som påverkar hur media arbetar. Mediernas logik skapas från mediernas format, arbetsvillkor, normer, organisation och behov av uppmärksamhet. Även teknik, konkurrens med andra medier, ekonomiska aktörer, publikens intressen och andra institutionella faktorer påverkar hur innehållet i medierna ser ut. (Strömbäck, 2013)

Altheide och Snow definierar medielogik enligt följande:

“Media logic consists of a form of communication; the process through which media present and transmit information. Elements of this form include the various media and the formats used by these media. Format consists, in part, of how material is organized, the style in which it is presented, the focus or emphasis on particular characteristics of behavior, and the grammar of media communication. Format becomes a framework or a perspective that is used to present as well as interpret phenomena.” (Altheide & Snow, 1979:10)

De beskriver hur medielogik ska ses som en process och inte ett bestämt antal kriterier som uppfylls, då dessa snarare befinner sig i nyhetsvärderingen och urvalet, medan mediernas innehåll påverkas redan i tidigare stadier, som av hur deras organisation är uppbyggd eller av ekonomiska aspekter.

Olika processer eller verksamheter styrs av respektive logik, men kan ha inflytande från andra områden. Medielogiken kan därför påverka politiken i sitt utförande. När man talar om medielogikens påverkan på politiken utgår man ifrån att en annan logik har varit rådande innan som delvis trängs bort av mediernas inflytande. Den politiska logiken som styr arbetsgången inom politiken utgår ifrån beslutsfattande, fördelning av värden och genomförandet av besluten, utifrån ett kollektivt och auktoritativt beslutsfattande. Ju mer medialiserad politiken blir, ju större hänsyn tas till medielogiken. (Strömbäck, 2013)

Både politisk logik och medielogik är enskilda institutionella system med olika syften utifrån informella och formella intressenter, organisationer, aktörer, arbetssätt, behov och intressen. Respektive logik utgörs av vad som är ”passande” inom sfären. Medialiseringsteorin förutsätter att

medier och politik utgör skilda system som påverkar den politiska kommunikationen, och att politiken präglas starkare av mediernas logik än den politiska logiken. (Strömbäck, 2013)

Uttryck för anpassning till mediernas logik kan vara olika arbetssätt, nya roller och anställningar och språkliga anpassningar som fungerar väl med medielogiken. Hjarvard (2013) nämner begreppet spinn, det som uppstår när en nyhet får stor spridning och uppmärksamhet i media. Det kan både ske av nyheten i sig, men också genom att anlita spin doctors eller PR-konsulter, som specialiserar sig på att anpassa och utforma budskap utifrån medielogiken för att generera uppmärksamhet. (Hjarvard, 2013)

Anpassningen till medielogiken kan ske på flera nivåer inom den politiska organisationen (micro, meso, macro). Genom att som enskild politiker anpassa sin individuella strategi, vad man säger, när och på vilket sätt, sker anpassningen på en micro-nivå. På en meso-nivå används resurser inom den politiska organisationen till lobbygrupper, partiet eller andra organisationer för att skapa uppmärksamhet för sina intressen. På den högsta övergripande macro-nivån kan partiprogram omformuleras för att passa det nya systemet. (Meyen, Thieroff & Strenger, 2014)

På micro-nivå är det möjligt att göra empiriska studier av den sociala förändringen på ett effektforskningsliknande sätt (Meyen, Thieroff & Strenger, 2014). Meso-nivån har studerats av hos svenska partier av Grusell och Nord (2015) och Strömbäck (2007), vilket innebär delvis insikt i partiernas arbetsmetoder, något som de av strategiska skäl gärna håller hemligt. Det gränsar till forskning om partiernas professionalisering, där fokus ligger vid arbetsmetoder i studier av bland annat Lees-Marshment (2009) och Gibson och Römmele (2009).

Som tidigare nämnt finns det kritik mot idén om medielogik utifrån att en och samma logik skulle gälla för olika sorters media (Strömbäck & Nord, 2013; Esaiasson & Håkansson, 2002). Den mesta forskning inom området har undersökt logiken i nyhetsmedia och dagspress. Det finns en övergripande logik som är gemensam för alla typer av media, men olika medier (som TV, radio och press) har olika förutsättningar och egenskaper, vilket påverkar hur den uttrycks i respektive mediekanal. Det finns även kritik mot att tala om medielogik på grund av att det exkluderar sociala interaktioner och mönster som också påverkar mediernas innehåll (Strömbäck & Esser, 2014). Dessa kommer inte att diskuteras vidare i den här studien, men innehållet i medierna påverkas såklart av fler saker än enbart medielogiken.

3.2 Mediernas dagordning och gestaltning

Inom begreppet medielogik påverkar graden av professionalisering av journalistiska institutioner, kommersialisering av media och teknikutveckling hur medielogiken uttrycks. Inflytande från dem gör

att medielogiken blir dynamisk över tid och geografisk plats, att den kan variera mellan länder till viss del inom sina ramar. Kommersialisering syftar till att media i stor utsträckning drivs av kommersiella krafter, vilket får inflytande över nyhetsurval och framställning av nyheter. Tekniken formar och skapar plattformar att förmedla nyheter genom, vilka i sig också påverkar innehållet på olika sätt. Professionalisering av journalistiska institutioner innebär till vilken grad dessa är separerade från andra institutioner (framförallt politiska) sett till normer och utförande. Det påverkar mediernas innehåll utifrån nyhetsvärdering och nyhetsurval, vilka utförs som en självständig och fristående process utifrån yrkets normer och kriterier. Innehållet kommer även att formas av val av gestaltning och påverka dagordningen i media. (Strömbäck & Esser, 2014)

Mediernas innehåll kan beskrivas både utifrån *vad* de förmedlar men också *hur* de förmedlar något. Media har en inflytelserik position och påverkar hur människor uppfattar verkligheten genom sin rapportering, varpå detta *hur* är intressant att fördjupa sig inom (McCombs et al., 2011; Strömbäck, 2015).

I gatekeeping-teorin beskrivs hur medierna är en slags grindvakt till den verklighet som släpps in och beskrivs genom media. Utifrån nyhetsvärdering och nyhetsurval blir vissa delar av verkligheten nyheter medan andra väljs bort. Det utvecklas ytterligare i dagordningsteorin, *agenda-setting theory* (McCombs & Shaw, 1972). Den innebär att mediernas nyhetsurval påverkar vilka nyheter som anses som viktiga av medborgarna och som hamnar på samhällsagendan. Människor påverkas utifrån vilka frågor de ska diskutera och ha åsikter om (*vad*), men inte hur de ska tycka om dem (*hur*).

Dock finns det faktorer och nivåer innan urval och dagordning som påverkar innehållet i media, som ägarintressen, annonsmarknad och nyhetskällor (Larsson, 2005). En dagstidning kan ha geografiska begränsningar inom vilka den rapporterar, den kan få in tips, pressmeddelanden, påverkas av nyhetsbyråernas (de som förser tidningar med nyheter som de själva inte har resurser att täcka) urval, bland annat. Dessa faktorer kommer att ha ett övergripande inflytande över vad som kan bli en del av agenda-sättandet, och brukar kallas *agenda-building* (Cobb & Elder, 1983). Den som vill påverka mediernas innehåll, genom exempelvis PR-arbete, kan rikta in sig på den delen av nyhetsurvalet för bland annat nyhetstips och pressmeddelanden.

Dagordningsteorin beskriver vad som rapporteras i media, men inte på vilket sätt. *Framing* (gestaltningsteorin) är ett begrepp som beskriver hur en historia berättas, hur den ramas in och presenteras för läsaren. Det innebär bland annat att välja att lyfta fram vissa delar som viktigare än andra (Larsson, 2005). En händelse kan berättas från olika sidor eller vinklar, vilket kan påverka hur mottagaren uppfattar den. Vilka värdeladdade ord som väljs för att beskriva något – som ”problem” i jämförelse med ”utmaning”? – påverkar hur läsaren kommer att uppfatta nyheten. Men även vilka

källor som får komma till tals och vilken fakta som presenteras (och vilken som väljs bort) har betydelse för gestaltningen. (Shehata, 2015)

Det finns återkommande, generella *frames* inom nyhetsjournalistiken som används som dramaturgiska grepp: konfliktgestaltning (conflict frame), ekonomiska konsekvenser-gestaltning (economic consequences frame) och spel-/strategigestaltning (game/strategy frame) (Semetko & Valkenburg, 2000). Dessa skapar intresse och spänning för läsaren. Det är framförallt ett journalistiskt grepp för att presentera en nyhet, men kan användas strategiskt av politiker med.

Studier visar att sakpolitisk gestaltning i svensk media har minskat över tid (Strömbäck & Nord, 2013). Den största minskningen har skett i kvällspress och kommersiella tv-kanaler där skandal- och spelgestaltningen har gynnats, medan morgontidningar och public service-kanaler i högre grad har sakpolitiska gestaltningar. Den kommersiella logiken har ett starkare inflytande över kvällspress och kommersiella tv-kanaler, vilket påverkar val av gestaltning. Där den politiska logiken är starkare förekommer sakgestaltning oftare, medan medielogiken gynnar skandal- och spelgestaltning. Gestaltningen kan även påverkas av andra faktorer, till exempel hur den dåvarande maktfördelningen ser ut (opposition eller regering) och vilka regeringsalternativ som finns (Alliansen eller det rödgröna samarbetet i Sverige). (Strömbäck & Nord, 2013)

Ibland kan gestaltningar genom begrepp och uttryck "sätta sig" och bli allmänt accepterade av medierna och i dagligt tal för att beskriva ett fenomen. Exempel på det är bland annat "folkhemmet" eller "utanförskapet". Att redaktionellt medvetet eller omedvetet acceptera dessa beskrivningar och reproducera dem påverkar hur människor uppfattar omvärlden och nyheten (Reese et al., 2003). Den som lyckas göra problemformuleringen som antas av allmänheten och media kan få fördelar i opinionsbildningen. Att försöka skapa dessa gestaltningar kallas *frame building* (Shehata, 2015).

3.3 Att studera anpassning till medielogiken

På grund av de villkor som styr mediernas innehåll har olika tekniker utvecklats för att fånga publikens intresse och uppmärksamhet. Begrepp som liknar medielogik är mediedramaturgi och medievridding (Esaiasson & Håkansson, 2002).

Gudmund Hernes teori om samhällets medievridding fokuserar vid tre faktorer i huvudsak: *konfliktorientering*, *konkretisering* och *förenkling* (Esaiasson & Håkansson, 2002). Den innehåller faktorer som återspeglar medielogiken, olika gestaltningar och inramningar av frågor samt kriterier inom nyhetsvärdering.

Kriterierna inom *konfliktorientering* fokuserar vid konflikter och motsättningar som framhävs i media, snarare än samarbeten och konsensus. *Konkretisering* innebär att man fokuserar mer vid konsekvenser eller resultatet av lösningarna, snarare än idéer och principer som ledde fram till lösningen. En del förslag som är abstrakta eller inte väcker intresse blir mer lockande om de översätts till ett konkret exempel, vilket är vanligt i frågor som rör budget, till exempel. Att ge ett exempel som väljarna kan identifiera sig med är vanligt. Tydliga ställningstaganden och uttalanden passar bättre för medierna och prioriteras därför över längre resonemang. *Förenkling* (också kallat tillspetsning) innebär att frågor som är ”enkla” att besvara, vilka har ett ja eller nej, för eller emot, får mer utrymme i media än komplexa resonemang om stora samhällsproblem. Medierna är begränsade och det är svårt att ha allt för långa diskussioner med för många aspekter av varje ämne. (Esaiasson & Håkansson, 2002)

Denna teoretiska uppställning av hur medielogiken kan te sig i mediernas innehåll används som analysredskap i den här studien. Några anpassningar har gjorts för att det ska passa en kvalitativ textanalys istället för en kvantitativ innehållsanalys som den har använts till tidigare. Mer om tillämpningen av denna diskuteras i *Metod*.

3.3.1 Kriterier för textanalys av anpassning till medielogiken

Följande kategorier och kriterier används för att analysera debatterna. Nedan definieras kriterierna och vilka anpassningar de täcker in.

1. Konfliktorientering

A. *Polemik* – Utsagor med kritik mot andra partier.

B. *Skuldbeläggning* – Utsagor som lägger skulden för negativa händelser på andra partier.

C. *Politik som spel* – Utsagor kring strategival på bekostnad av minskad sakorientering. Fokus vid spel och strategi (som utspel om andra partier eller att tala om väljarnas roll i olika frågor) framför att fokusera vid sakfrågor och ideologi (som principiella och ideologiska ståndpunkter).*

2. Konkretisering

A. *Inriktning på materiella perspektiv* – Utsagor med materiellt perspektiv (istället för principiella och idéorienterade perspektiv).

B. *Exemplifiering* – Retoriska exemplar, metaforer eller anekdoter.

C. *Detaljorientering* – Utsagor med detaljkunskaper (detaljer, statistik, källor, exempelvis).

D. *Entydighet (1)* – Tydliga ställningstaganden i sakfrågor.

E. *Entydighet (2)* – Konkreta förslag.

3. Förenkling

A. *Dagordning (ämneshävd)* – Färre sakområden tas upp.**

B. *Argumentation* – Minskat antal argumenterande utsagor (som anger skäl eller konsekvenser).

C. *Inriktning på den omedelbara framtiden* – Fler utsagor som tittar framåt i det korta perspektivet (inte bakåt på den gångna mandatperioden, inte långsiktigt framåt).

3.3.2. Kommentarer och tillägg i analysredskap

*Vid 1 C, *Politik som spel*, är inte så troligt att en politiker själv skulle säga ”racet mellan oss inför valet” i en debatt, även om media kan använda den inramningen för en artikel. Därför görs en läsning av det latent innehåll, finns det saker som politikerna säger som antyder att det pågår en tävling, ett spel eller liknande som skulle kunna plockas upp och användas utifrån medielogiken. Det ska dock påpekas att den politiska logiken också har en syn på politik som ett spel, då det finns olika intressen och partier som ställs mot varandra. Det kan inte helt ses som en anpassning som har skett enbart på grund av media.

**Vid 3 A, *Dagordning*, diskuteras förenkling genom ämnesval. Det blir svårt att tillämpa utifrån vad politikerna inte pratar om, eftersom de inte väljer ämnen. Däremot kan det finnas motsatta exempel på hur de försöker byta ämne till ett annat som det hellre pratar om, även om detta inte kan ses som en breddning av ämnesval, utan snarare ett försök till att byta fokus. Under den här rubriken har jag även resonerat kring gestaltning och problemformulering, då dessa går hand i hand med dagordning när en nyhet skapas (den innehåller både *vad* och *hur*, som tidigare nämnt). Politikerna har större inflytande över hur de formulerar sig i förhållande till ämnet, än att kunna välja ämne.

3.4 Sammanfattning av studiens teoretiska ramverk

Medielogiken består av faktorer som påverkar mediernas innehåll på flera nivåer som en dynamisk process. Den operativa delen som dagligen sker, nyhetsvärderingen och nyhetsurvalet, avgör vilka nyheter som kommer att bli en del av rapporteringen, samtidigt som faktorer som ägarförhållanden, resurser, organisation och andra villkor påverkar innehållet på en högre nivå över tid. Medielogiken kan studeras på olika nivåer inom en organisation, ett samhälle eller på individnivå.

Vad som blir innehåll i media har en agendasättande funktion för medborgarna, något som är eftersträvansvärt att påverka för olika utomstående aktörer. Det görs oftast utifrån påverkansarbete på *agenda building*-nivån, för att den journalistiska arbetsprocessen ska fungera utifrån granskning och urval. Men att något är en del av agendan (vad) säger inte så mycket om hur det uppfattas eller framställs (hur). Det beskrivs teoretiskt som gestaltningar av nyheter och verkligheten. Att formulera en beskrivning eller ett problem kan vara gynnsamt i opinionsbildningen om uttrycket etableras. Därför räcker det inte att strategiskt enbart fokusera på att påverka vad det skrivs om utan också hur det skrivs om det.

Teorin om medievridding samlar kriterier att studera medielogik och gestaltningar utifrån. Den består av tre övergripande kategorier: konfliktorientering, konkretisering och förenkling. Dessa och tillhörande kriterier har definierats i det här avsnittet. Tillämpningen av analysredskapet för den här studien diskuteras i följande metodavsnitt.

4. Metod

Den här studien genomförs med en kvalitativ textanalys med utgångspunkten att undersöka innehållet utifrån teorin om medielogik för att se hur det syns i den politiska kommunikationen. Valet av metod syftar till att fördjupa kunskaperna om hur innehållet i partiernas egen kommunikation ser ut och anpassas till medielogiken i ett sammanhang där det inte förekommer journalistiskt urval och publicistiska beslut kring det. Studiens ska även undersöka skillnader och likheter mellan partierna.

Där en kvantitativ innehållsanalys kan besvara frågor om samband och förekomst kan en kvalitativ textanalys illustrera, granska kritiskt, systematisera och klassificera innehållet. Arbetsprocessen för att studera innehåll är systematisk till karaktären och i sitt utförande, oavsett kvalitativt eller kvantitativt metodval (Ekström & Larsson, 2010; Wilson, 2016).

Allt innehåll är inte meningsfullt att mäta i siffror och kvantifiera, utan på vilket sätt något sägs kan vara intressantare än hur många gånger det sägs (Bergström & Boréus, 2005). En förtjänst med att välja en kvalitativ metod är bland annat att det möjliggör för tolkningar av implicita budskap som en kvantitativ analys hade kodat utifrån det manifesta budskapet. I kvalitativ analys görs en noggrannare läsning av texten som helhet, som olika delar och i förhållande till sin kontext då syftet att hitta det väsentliga i innehållet (Easiasson et al., 2012). En viktig skillnad mellan kvantitativ och kvalitativ analys av innehållet är alltså att den kvalitativa metoden fokuserar på vissa delar och framhåller dem som viktigare än andra. Forskaren letar efter mönster, tendenser och studerar en viss typ utifrån den analysmetod som används (Bergström & Boréus, 2005). Genom att läsa aktivt och ställa frågor till texten förstår forskaren dess innebörd (Easiasson et al., 2012).

Det ställer krav på forskarens förkunskaper för kontexten, analysredskapet och hur tolkningar görs för att det inte ska bli en subjektiv tolkning. Med förankring i teoretisk grund, metodiskt tillvägagångssätt och transparens för hur klassificeringar och tolkningar ska göras ökar studiens validitet. I det här kapitlet redogörs för dessa val och hur processen kommer att gå till.

4.1 Att mäta studiens kvalitet

Kvalitativa studiers trovärdighet kan mätas utifrån reliabilitet och validitet, liksom kvantitativa studier, men diskuteras också utifrån överförbarhet (transferability), trovärdighet (credibility) och beroende (dependability). (Graneheim & Lundman, 2004)

Validitet diskuterar om frågorna som ska användas för att analysera texten är rimliga empiriska indikationer för att undersöka syftet (undersöker studien det som den säger att den ska undersöka?). Genom att jämföra med tidigare forskning kan man fundera över om det är intressant att ställa exakt

samma fråga igen (för att undersöka skillnader mellan grupper eller över tid) eller om frågan bör korrigeras för att undersöka något nytt som bygger vidare på den kunskap som redan finns. Reliabilitet fokuserar vid om studien är utformad och presenterad på ett sätt som möjliggör för en annan forskare att göra om den och få samma resultat, och att kunna granska dess upplägg kritiskt. (Esaiasson et al., 2012)

Studiens trovärdighet beror på hur väl studiens frågeställningar och syften kan besvaras utifrån data och analysmetod. Det fokuserar vid forskningsdesignen som helhet och hur väl allt passar för att undersöka det som avses att undersöka. För att uppnå hög trovärdighet i en kvalitativ studie bör det material som är mest passande för att besvara frågeställningen väljas ut, då studien inte kan täcka in en större mängd. Inom materialet bör sedan enheterna som lyfts fram analyseras och avvägas noggrant för att inte bli för generella eller innehålla flera budskap, samtidigt som för koncentrerade och kortfattade enheter riskerar att bli fragmenterade. (Graneheim & Lundman, 2004)

Studiens trovärdighet bedöms också utifrån hur väl all relevant data täcks in av teman och kategorier så att inget väsentligt går förlorat. Kategorierna måste vara ömsesidigt uteslutande, täckande och möjliga att tillämpa. Genom att använda förkonstruerade kategorier, vilket är den här studiens fall, går det att studera både det som finns i texten och också vad som inte finns (dessa kategorier blir då tomma). En studie som görs ur ett öppet perspektiv där kategorierna växer fram under studiens gång svarar bättre mot vad som finns i texten men riskerar att missa fenomen som antogs finnas men faktiskt inte gjorde det. (Esaiasson et al., 2012)

När materialet ska kategoriseras kan det ändå finnas inslag av flera kategorier inom samma analysenhet. Genom att diskutera dessa och använda direkta citat för att visa dem ökar man trovärdigheten, istället för att bara presentera en möjlig tolkning. Den tolkning som forskaren presenterar ska förstås vara den mest rimliga från det teoretiska perspektivet för att inte bli godtyckligt. Läsaren ska också få möjlighet att kritiskt granska tolkningen genom citaten för att se om det finns alternativa tolkningar. (Graneheim & Lundman, 2004)

Överförbarhet diskuterar hur studiens resultat kan överföras till andra situationer eller grupper. Forskaren bör göra en reflektion kring studiens överförbarhet samt ge så utförliga beskrivningar av material, resultat och processen kring arbetet som möjligt. Liksom för studiens trovärdighet bör resultatet innehålla exempel genom citat för att ge läsaren bättre förståelse för innehållet. (Graneheim & Lundman, 2004)

Beroendenaspekten diskuterar huruvida data kan förändras över tid och risken att forskaren gör olika bedömningar under analysens gång (Graneheim & Lundman, 2004).

Den här studiens trovärdighet diskuteras utifrån val av material under nästa rubrik. Hela metodkapitlet är en viktig del för att bestämma studiens överförbarhet och i resultatdelen presenteras utvalda citat som tolkningarna bygger på. Studiens beroende diskuteras under *Bearbetning och analys av data*.

4.2 Val av material att undersöka

Innan urvalet sker behöver en urvalsmetod väljas. Ett kliniskt urval utgår ifrån det som är annorlunda och ställer saker på sin spets, medan det typiska urvalet visar något som det finns anledning att tro är representativt för hur det mesta ser ut. (Esaiasson et al., 2012)

För den här studien har TV-debatter mellan politiker från våren 2016 valts ut genom ett typiskt urval. Debatterna sker inte under en valkampanj eller i anslutning till en specifik händelse, utan antas säga något om hur den politiska kommunikationens anpassning efter medielogiken ser ut. Anledningen till att debatterna i TV är intressanta att använda som analysmaterial snarare än material från partiernas egna kanaler är att de påverkas av det journalistiska urvalet inför ytterligare publicering i annan media. En intervju i en tidningsartikel påverkas av urvalet och medielogiken redan innan den når läsaren i artikelform, medan en debatt kan ses live och redigerad för att sen bli nyheter i andra former, som press och radio. Debattprogrammen är media i sig, men det finns mer publicitet och utrymme att hämta i andras mediers rapportering om debatten efteråt. Politiska debatter har också ett allmänintresse som har goda chanser att leda till vidare publicering, något som bör ligga i partiernas intresse när de förbereder sig inför sin medverkan.

Alla debatter är direktsända och moderatorns roll är att ställa frågor, följdfrågor och moderera debatten, snarare än att vara kritiskt granskande, även om den har ett kritiskt förhållningssätt i sin roll som moderatorer. Moderatoren är inte journalist i sitt uppdrag. Partiledarna är väl förberedda inför debatten med de budskap de vill förmedla och på vilket sätt, då det är ett tillfälle att tala direkt till väljarna och själva bestämma vad de vill säga. I jämförelse med en journalistisk rapportering om debatten i en artikel eller inslag i nyheterna på TV där ett urval av vad som ska tas med har gjorts, i vilket sammanhang eller utifrån vilken vinkel, är partiledarna garanterade att det som de säger under direktsändningen kommer att sändas eftersom programmen inte kan redigeras i efterhand. Givetvis finns en viss styrning och ”redigering” live genom moderatorerna, men det som sägs i programmet sänds.

Vid partiledardebatter är sannolikheten mycket hög att media kommer att rapportera kring den i efterhand. Vid det nyhetsurvalet kommer anpassningen till medielogiken att spela en roll för rapporteringen kring debatten. Då alla partiledare är samlade vid samma event (debatten) som pågår i

omkring två timmar kommer den att innehålla mycket information, åsikter och uttalanden. Alla kommer inte att kunna återges i nyhetsrapporteringen efteråt. Därför är det sannolikt att partierna kommer att förbereda sig strategisk för att öka chansen till publicering för sina uttalanden och sitt parti.

För att avgränsa det tillgängliga materialet kommer urvalet att göras utifrån några utvalda frågor som har fått stort utrymme i debatterna och för att representationen av riksdagspartierna ska bli jämt fördelad. Våren 2016 var bland de mest omdebatterade ämnena i programmen flyktingvågen och sysselsättning för nyanlända. Mats Knutsson beskrev det politiska läget som turbulent med politiska kriser som avlöser varandra, ministrar som avgår och regeringsombildningar när han inledde partiledardebatten i maj 2016 (Agenda, 29-05-2016). De punkter som Agenda valde ut till debatten som inleddes så var: utsatta områden, skärpta asylregler, enkla jobb, bostadsbrist, lärarkris och klimatet, där alla utom den sistnämnda debatterades mot bakgrunden av den ökade invandringen. De ämnen som tydligast riktades mot flyktingvågen var skärpta asylregler och enkla jobb. Dessa delar av debatten har därför valts ut för den här studien. Samtliga Riksdagspartiers partiledare medverkade i debatten.

Tidigare under våren debatterade även representanter från partierna i kortare debatter om två personer i olika avsnitt av Agenda. Där har debatter som täcker liknande ämnen - ingångsjobb, arbetsmarknad, EU-medlemskap (där flyktingvågen och asylfrågan tas upp), RUT-avdragets roll för att skapa jobb – och som har representanter från alla Riksdagspartier valt ut. Kristdemokraterna deltar inte i någon av vårens debatter och finns därför inte bland de kortare debatterna, men partiledaren Ebba Bush Thor deltar i den längre partiledardebatten. Socialdemokraterna deltar i två av debatterna, medan övriga partier har en representant i en av debatterna. Genom detta urval är varje parti inkluderat i studien utifrån liknande ämnen i debatten.

Våren 2016 var ett mellanår, precis mitt emellan två riksdagsval. Agenda har som public service-program i uppdrag att täcka politik även under dessa perioder och anordnar debatter, medan kommersiella kanaler som Aftonbladet TV fokuserar sina partiledardebatter till valåren. Därför har SVT:s program valts ut för perioden, men framförallt eftersom de ger en jämn representation av alla partier i dessa närliggande frågor. Våren präglades starkt av höstens flyktingvåg, konsekvenserna av den, en stundande omröstning om skärpta asyllagar, minskat förtroende för regeringen utifrån hanteringen av frågorna samt halvtidsretoriken som oppositionspartierna använde för att kritisera och utvärdera regeringen. För att vara ett mellanår hade dessa politiska frågor ett stort allmänintresse och gavs mycket utrymme. Det fanns långsiktigt strategiska vinningar i att betona att det var halvtid inför nästa val och ta ställning i dessa frågor redan nu. Under valåren fokuseras mycket av det politiska arbetet på kommunikation och själva valrörelsen är mycket kommunikationskoncentrerad. Samtidigt

skriver Strömbäck (2008a) att valkampanjerna har förlängts och att vissa argumenterar för att den politiska kommunikationen är alltid utformad som under valkampanjerna (Strömbäck, 2008a). Därför är det intressant att välja en mellanperiod och undersöka då det borde finnas inslag av medielogik även då, samt att en stor del av forskningen koncentreras kring valrörelsernas sista veckor. Den här studien hade kunnat göras kring valrörelsen år 2014 genom att utgå från ett kliniskt urval då den perioden antas vara annorlunda. Men om man utgår ifrån att valkampanjerna är konstanta är det intressant att välja en annan tidpunkt för att se hur inslagen av medielogisk anpassning ser ut.

4.3 Bearbetning och analys av data

Debatterna har transkriberats för att enklare kunna analyseras. Det ger möjlighet till översikt av materialet att säga något generellt utifrån, för att senare ge exempel gå in på detaljnivå.

Transkriberingen görs utifrån vad som sägs i debatten, men noterar även i viss mån kroppsspråk och tonalitet (som exempelvis känslouttryck) för att kunna förstå texten i analysprocessen.

Transkriberingarna dubbelkollas genom att lyssna igenom debatterna i ett svep och läsa texten samtidigt efter att transkriberingen är gjord.

När materialet har gått från ljud till text kan en testomgång eller pilotstudie genomföras för att testa analysredskapet och se hur det fungerar i praktiken. Texten läses då både som en helhet för förståelse av kontexten och sedan del för del för att granska den utifrån kriterierna. Oklarheter och tolkningsproblem som framkommer ska åtgärdas för att ge studien högre kvalitet (Bergström & Boréus, 2005).

Analysredskapet består av kriterier för medielogik som finns beskrivna av Hernes i teorin om medievidning (Esaiasson och Håkansson, 2002). De tre övergripande kategorierna (konfliktorientering, konkretisering och förenkling) innehåller framing (gestaltning) i form av konflikter i centrum, och konkretisering och förenkling som ett sätt att anpassa sig till mediernas format (begränsat utrymme och begränsad uppmärksamhet från publiken som kräver korta och koncisa svar, exempelvis). När politikerna ska anpassa sin kommunikation till att passa medielogiken kommer inte deras uttalanden i form av ”rådata” att se ut som den färdiga journalistiska produkten, utan fokus vid läsningen måste vara att söka efter delar av textens innehåll som stämmer med medielogiken. Texten måste läsas med ”journalistiska glasögon” som om ett nyhetsurval skulle göras.

Efter en första testomgång behövde några justeringar av analysredskapet göras, då jag upptäckte att delar av analysredskapet för medielogik inte var anpassat för politikernas uttalanden. Framförallt berodde det på att den teoretiska grund som jag hade utgått ifrån kom från en kvantitativ studie som

diskuterade debatterna i sin helhet, vilket innebar att kategoriseringarna var anpassade för både politikernas svar och för moderatorernas val av ämnen och inramning av debatterna, och för att på en mer generell nivå se hur ett större antal debatter påverkades av ett fenomen. Syftet med min studie är att undersöka hur politiker uttrycker sig enligt medielogiken, men inte hur debatten i sin helhet ter sig. Därför behövdes några tillägg och ändringar göras för att anpassa de kategorier som inte passade för innehåll i uttalanden. Dessa tillägg finns som kommentarer efter analysredskapet.

När texten har lästs och abstraherats på väsentligt innehåll måste all data systematiseras för att kunna dra slutsatser utifrån resultatet. Utvald data grupperas under olika kategorier och subkategorier, utifrån vilka förståelse för materialet kan fås och slutsatser dras. (Graneheim & Lundman, 2004)

I analysredskapet finns redan underkategorier som fungerar som teman att gruppera uttalanden inom. Detta för att visa på skillnader mellan olika former av konfliktorientering, konkretisering och förenkling. De presenteras tillsammans i resultatet och diskuteras i förhållande till andra uttalanden.

Kontexten som den relevanta informationen befinner sig i kallas för meningsbärande enheter. Dessa kan vara nödvändiga för tolkning och förståelse av innehållet, särskilt vid latent budskap. (Graneheim & Lundman, 2004)

I den här studien kan en del av ett uttalande vara anpassat efter medielogiken, men hela uttalandet är nödvändigt för förståelsen, vilket då är meningsbärande. Viss information finns inte heller i varje enskilt uttalande, om det till exempel redan har nämnts i mer detaljerad form tidigare i debatten och politikern inte upprepar alla detaljer nästa gång den argumenterar i samma fråga. Det kan då inte ses som en förenkling av ett budskap, då en längre argumentation i frågan redan har presenterats.

4.4 Styrkor och svagheter i metod

Jag har resonerat i *Teori och Tidigare forskning* kring medialisering och medielogik, vilka båda är begrepp som är dynamiska och inte exakt definierade, utan snarare fångar upp vilka faktorer som påverkar och skapar dem. Därför krävdes en operationalisering av begreppet medielogik som definierade dess beståndsdelar på ett mer konkret sätt för att genomföra analysen. Jag använde mig av ett analysredskap som redan fanns, vilket är en fördel då det redan är testat i en tidigare studie. Samtidigt behöver det inte vara den enda eller den bästa operationaliseringen, utan mäter de delar av medielogiken som har ansetts vara viktigast i sammanhanget för politisk debatt i TV av de som konstruerade det. Jag har diskuterat och justerat några sådana faktorer för att anpassa det till min studie, men det hade kunnat utvecklas vidare utifrån andra gestaltningar utöver *konfliktorientering* och *politik som spel* (i litteraturen finns fler exempel på gestaltningar som inte har studerats i den här

analysen). Då konfliktorienteringen ges stort utrymme i analysredskapet kommer det att fånga upp dessa inslag i förhållandevis högre grad än om flera andra gestaltningar också hade inkluderats. Men i en politisk debatt är det mer intressant att studera konflikter framför förekomst av exempelvis kända personer, som också nämndes som ett kriterium i nyhetsvärderingen. Den viktigaste invändningen mot analysredskapet är att det mäter en operationalisering av medielogiken, men att det hade gått att utforma på ett annorlunda sätt.

Att avgränsa materialet är också en viktig del av utförandet. Ett för smalt urval riskerar att inte vara tillräckligt omfattande för att kunna dra några slutsatser utifrån. Ett för brett urval riskerar att uppnå mättnad efter ett tag på bekostnad av att hinna läsa igenom och koda allt lika noga inom tidsbegränsningen, istället för att använda det som krävs för mättnad och sedan studera det noggrannare. Jag gjorde bedömningen att använda ett mindre material vilket jag upplevde en mättnad i mot slutet utifrån de kategorier som jag analyserade det utifrån. Den mättnaden kan även ha berott på att alla debatter rör sig inom närliggande politiska områden. Att lägga till andra politiska områden kanske hade visat ett annat resultat, men jag valde att ta liknande frågor för att kunna jämföra mellan partierna.

4.4.1 Ett vinklat urval i resultatet?

I min ambition att visa hur anpassningen till medielogiken ser ut när partierna debatterar har jag valt ut citat som exemplifierar de olika kategorierna. Jag har strävat efter att representera alla partier genom materialurvalet och ett rättvist fördelat urval av citat i den mån det finns likvärdiga exempel. Men då jag vill visa så tydliga exempel som möjligt finns det en risk att något parti förekommer oftare än något annat och eventuellt gynnas av framställningen i den här studien. Om det är positivt eller negativt att anpassa det politiska innehållet efter mediernas villkor kan diskuteras i sig, men när något framhålls som ett bra exempel tenderar det att framhålla partiet som bra, och tvärtom när någon får illustrera det dåliga exemplet. För att kunna göra en jämförelse utifrån dynamiken mellan olika partier och samarbeten dem emellan var det heller inget alternativ att anonymisera politikernas eller partiets namn, något som antagligen också hade kunnat gissas till en viss grad utifrån det politiska innehållet i uttalandet. Jag redovisar därför översiktligt här hur många gånger de olika partierna har citerats, det vill säga, hur mycket utrymme var de har fått. Det är då rimligt att större partier och partier som har större mandat gynnas av mer utrymme. Jag har inte gjort några bedömningar om jag tror att de utvalda citaten gynnar eller missgynnar partiet, utan påpekar det för en mer uppmärksam läsning av den här studien. Det här ska inte ses som en analys av kvaliteten i deras uttalanden, utan de värderande diskussioner som förs om citaten ska ses som värderande utifrån hur stor chans de har till publicering. Det är som tidigare nämnt inte säkert att det är eftersträvansvärt inom alla/något parti att anpassa sig så

mycket som möjligt efter medielogiken och viss del av anpassningen kanske är omedveten och inte strategisk.

Antal citat från respektive parti som redovisas i *Resultat*:

Socialdemokraterna (regering)	17	Moderaterna (Alliansen)	20
Miljöpartiet (regering)	9	Centerpartiet (Alliansen)	15
Vänsterpartiet (fristående opposition)	16	Liberalerna (Alliansen)	12
Sverigedemokraterna (fristående opposition)	13	Kristdemokraterna (Alliansen)	9

5. Resultat

Analyserna av debatterna presenteras nedan i avsnitt utifrån konfliktorientering, konkretisering och förenkling. Inom varje kategori presenteras olika underkategorier som utsagor har grupperats inom för att se skillnader mellan sätt att använda de olika kriterierna för medielogik. Varje avsnitt avslutas med en sammanfattning och reflektioner av resultatet. Sist följer en sammanfattning av hela analysen, slutsatser och diskussion kring frågeställningarna.

De citat som har plockats ut är exempel som illustrerar de olika inslagen från medielogiken. Alla faktorer förekommer i olika grad, i vissa fall är det mer direkta, tydliga anpassningar till medielogiken och i andra mer subtila eller antydande. Det är också viktigt att komma ihåg att alla exempel som stämmer överens med dessa faktorer inte behöver vara strategiskt valda för att passa medielogiken, utan kan ha sagts av andra skäl med.

5.1 Konfliktorientering

Konfliktorientering uttrycks genom *polemik*, *skuldbeläggning* och *politik som spel*. Den mest förekommande klassificeringen i den här studien är *polemik*, vilket innebär kritik mot andra partier. Det är inte nödvändigtvis en anpassning till medielogiken, eftersom kritik mot andra partier är en del av den politiska debattens natur. Det uttrycks ibland direkt, genom att nämna både parti och ge konkreta exempel och ibland mer indirekt och antydande.

När det gäller *skuldbeläggning* riktas det ibland mot ett parti, en politiker eller ett samarbete mellan flera partier. Det är en trend genom alla debatter som har analyserats att oftare prata om partiledare och ministrar när man vill kritisera vad ett annat parti har gjort än att nämna partier vid namn. Fokus vid personer (personifiering) är en del av medielogiken och gynnas i nyhetsurval, men finns inte med som kriterium i det analysredskap som används i den här studien. Precis som Strömbäck skriver bidrar det till att se på politiken som ett spel där personer ställs mot varandra (Strömbäck & Nord, 2013). Även när kritik i form av skuldbeläggning riktas till en person i debatten är den saklig och fokuserar på politik snarare än privatpersonen. Det är generellt få eller inga personangrepp eller uttalanden som kan liknas vid *negative campaigning*, vilket tar fokus från sakfrågan helt och riktar det mot politikern som person, trots att det talas om personer vid namn oftare än deras parti.

Den tredje delen av konfliktorienteringen är *politik som spel*. Vid analysen har jag haft dynamiken mellan partierna i åtanke, exempelvis hur mandatfördelningen ser ut, vilka som sitter i regering tillsammans, vilka som är i opposition tillsammans och vilka som är i opposition själva. Detta eftersom politik som spel snarare är en journalistisk vinkel på en artikel än något som partierna själva

uttrycker i ord. Men genom att uttrycka stöd eller kritik mot olika samarbeten och göra uttalanden om strategi skapar de innehåll som kan användas i sådana artiklar. Inom politik som spel syns strategierna tydligast i hur partier håller ihop i partiöverskridande samarbeten eller kritiserar andra samarbeten.

5.1.1 Polemik

Det här temat fokuserar vid slagkraftiga uttalanden med kritik mot motståndarna som saknar vidare motivering eller argument. Till skillnad från *argumentation* under avsnittet *Förenkling* handlar det inte om förslag eller ställningstaganden i frågor som saknar argument, utan enbart kritik som inte motiveras eller förklaras alla gånger. Sådana uttalanden är som attacker som kan användas för rubriker som ”här går Kd till attack” eller ”S pressas av Alliansen”, vilket kan motivera spelgestaltningen av politik. Det förekommer väldigt få personangrepp eller kritik mot någon enskild politiker som privatperson, vilket är vanligare i den amerikanska debatten. Däremot förekommer det kritiska utsagor mot handlande, förslag eller ett parti som adresseras till en enskild person:

Det du säger nu, Jimmie Åkesson, är trams. – Jan Björklund, L (Agenda, 29-05-2016).

*När Jonas Sjöstedt påstår att vi vill sänka lönen för de som har jobb, så är det bara trams.
– Jan Björklund, L (Agenda, 29-05-2016).*

Det är inte seriöst, Stefan Löfven. – Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

”Trams” används vid flera tillfällen av Jan Björklund, vilket inte beskriver kritiken vidare utan enbart konstaterar att den är orimlig eller inte är sann. Det är ett sätt att markera kraftigt utan att lägga mer tid på att förklara varför något är orimligt eller inte sant, vilket ger mer utrymme för honom att beskriva problemet på det sätt som gynnar hans argument istället för att förlora tid på att försvara sig mot den. Om han hade bemött kritiken efter att han beskrivit den som ”trams” hade det kanske signalerat att det fanns delar av den som var rimliga att bemöta. Ordet ”trams” är nedvärderande mot någons förslag, vilket gynnar en konfliktbeskrivning i media. Liberalerna blir tydligt motståndare till Sverigedemokraterna, och markerar skarpt mot Vänsterpartiets kritik mot dem och det skapas två konflikter med andra partier. Att inte vara seriös betyder detsamma som att vara tramsig, även om det låter mer professionellt att uttrycka sig så.

Annan kritik riktas mot politikern som yrkesperson eller hur den betar sig:

*Du [Annie Lööf] talar rakt emot bättre vetande och det är väldigt låg nivå.
– Ylva Johansson, S (Agenda, 21-02-2016).*

Jag tycker att det är synd att en minister far med så mycket osanning.

– Annie Lööf, C (Agenda, 21-02-2016).

Ylva Johansson säger att Annie Lööf ”talar mot bättre vetande” på ”en väldigt låg nivå”, kort sagt, att hon är dum eller åtminstone att hennes argument är dumma. Annie Lööf kontrar med att säga att Ylva Johansson ljuger. Att anklaga någon för att ljuga eller vara dum är inte hård kritik mot privatpersonen, men inte heller helt klart om det enbart riktas till dem som yrkespersoner. Det är personlighetsdrag och det är inte hela partier som har dessa egenskaper, utan enskilda personer. I Sverige angriper politikerna sällan varandra på ett personlig plan, men med den här sortens mer smygande kritik mot en person kan det passera.

Kritiken kan även vara mer generell, men fortfarande riktad till någon eller något parti. Även om dessa utsagor är tagna ur sitt sammanhang och presenteras i korta utdrag motiveras eller förklaras de inte vidare utan kritiserar på en mer generell nivå:

Men sen är det snack igen och för lite verkstad från regeringen när vi talar om andra länder, när vi talar om EU. – Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

Välkommen till verkligheten! – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 29-05-2016).

Man förundras lite över påhittigheten från båda håll här när det gäller nya namn på gammal politik som aldrig har fungerat. – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 29-05-2016).

Jimmie Åkessons linje genom partiledardebatten är till stor del att underminera de andra partierna genom att göra uttalanden som antyder att de inte vet hur samhället ser ut (”Välkommen till verkligheten!”) eller vilka åtgärder som krävs (”Nya namn på gamla förslag som aldrig har fungerat”). Anna Kindberg Batra använder sig av ett liknande argument när hon kritiserar regeringen, ”mycket snack och lite verkstad”. Hon säger inget om regeringens kunskap om samhället och situationen, men att de skulle sakna handlingskraft och bara prata utan att det leder till något. Annie Lööf bygger vidare på samma argument, fast i en annan utsaga mot Stefan Löfven, där han resonerar kring en lösning och hur problemet ser ut utan att konkret och tydligt sammanfatta:

Det var ju höjden av otydlighet! – Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

Alliansen skapar tillsammans en känsla av att regeringen är oorganiserad och saknar handlingskraft genom att kritisera dem såhär under debatten. Det blir ett tydligt ”vi” och ”dem” som uttrycks genom konfliktorientering.

Alliansen som samarbete kan arbeta tillsammans för att bygga upp en gemensam problembild kring regeringen, då de har fyra parter inom sitt samarbete. Vänsterpartiet däremot står ensamma, vilket kanske kan vara en förklaring till att de måste vara skarpare i sin kritik, även om de inte alltid heller motiverar tydligt varför:

Ni [Moderaterna] ger er alltid på dem som har det sämst!
– Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

Det förekommer även kritik som ifrågasätter andra partiers kompetens och duglighet mer direkt:

Ni håller på att tappa greppet om svensk ekonomi utan att det skapar fler jobb och fler vägar in. – Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

Till skillnad från de tidigare exemplen, som ”mycket snack och lite verkstad” är ”tappa greppet om svensk ekonomi” en tydligare motivering, även om det fortfarande inte beskrivs på vilket sätt eller nämns några siffror. Det är också ett sätt att beskriva situationen och problemet, svensk ekonomi är i fara, vilket skapar oro och är en grund för konflikt.

Ebba Busch Thor flyttar fokus från statsministern till andra personer i regeringen för att peka på vidare oduglighet och bristande kompetens:

Du [Stefan Löfven] sitter med ett annat parti i regeringen som var tvungna att bli coachade innan man kunde svara på frågan om det var fel att Yasri Khan vägrade ta kvinnor i hand.
– Ebba Busch Thor, Kd (Agenda, 29-05-2016).

Att bilda en regering på bristande kompetens och att vara en del av regeringen trots att man saknar densamma visar svaghet och fortsätter att stärka bilden av regeringen som oduglig. Även Sverigedemokraterna kritiserar för att sakna kompetens som parti, så mycket att de kan ses i klass med den bild som har byggts upp kring regeringen, enligt Ebba Busch Thor:

Jag hör inga konkreta förslag från dig [Jimmie Åkesson] för hur människor ska komma i arbete. Du låter precis som Stefan Löfven! – Ebba Busch Thor, Kd (Agenda, 29-05-2016).

Följande kritik antyder saker utan att argumentera för varför det skulle hända eller förklara vidare:

Det viktiga nu är att den svenska modellen inte får bli kidnappad av LO.
– Ebba Busch Thor, Kd (Agenda, 29-05-2016).

Det här är ett sabotage och det öppnar för det här råa utnyttjandet som följer på arbetsmarknaden om man ger arbetsgivaren den här makten.

– Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

Försöker LO kidnappa den svenska modellen (och hur gör man det)? Kommer det här förslaget att leda till sabotage och rått utnyttjande? Den som tittar på debatten får fundera själv, för den får ingen ytterligare förklaring från politikern. Men det finns en antydning till att någon vill medborgarna illa på något sätt i alla utsagor.

En del kritik uttrycks genom att berätta vad en annan politiker tycker för att visa skillnader och skapa konflikter:

Du [Jan Björklund] upprörs om en undersköterska får höjd lön, du upprörs aldrig över skattesmitare. – Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

Du [Jimmie Åkesson] säger: Stopp! Ingen invandring till Sverige! Vi andra säger att vi ska hjälpa till och ta vårt ansvar i världen. – Jan Björklund, L (Agenda, 29-05-2016).

Vi ser en brist på arbetskraft och utbildning, och då tänker vi på den här sidan: nu ska vi utbilda plåtslagare, sjuksköterskor och kockar och ni tänker: nu ska vi sänka människors löner! – Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

Den här tolkningen av vad andra partier *egentligen* tycker och står för skapar en konfliktyta mellan dem där den ena parten argumenterar både för och emot, utan att den andra parten har sagt något. På samma sätt tolkar Stefan Löfven att Alliansen skulle vara missnöjda med att det går bra för Sverige:

Arbetslösheten sjunker, varför är ni ledsna och sura för det? Var glada för Sverige!

– Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

5.1.2 Skuldbeläggning

Det finns några tydliga exempel på skuldbeläggning i materialet, som:

Stefan Löfven, den enda som har sänkt löner inne i det här rummet är du när du var IF Metalls ordförande, då sänkte du löner för människor som arbetar.

– Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

Det här en miljon i utanförskap, sanningen är att under er tid ökade de som var i detta utanförskap, utförsäkrade och arbetslösa, nu ser vi 110 000 fler i arbete sen vi tillträdde.

– Isabella Lövin, Mp (Agenda, 29-05-2016).

Som en yttersta åtgärd är jag beredd att lagstifta om en konkret lönenivå. Eller för en konkret anställningsform rättare sagt. För att se till att de människor som Ylva Johansson och Socialdemokraterna förpassar till bidragsberoende, för att de ska få en lön och ett jobb, för dem är jag beredd att göra det. – Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

I exemplen ovan är det enkelt att förstå vem som bär skulden och till vad: Stefan Löfven har sänkt löner, Alliansregeringen ökade utanförskapet och Socialdemokraterna har förpassat människor till bidragsberoende. Det ges konkreta exempel på när, vad och vem, som vilkas lön som sänktes och när, under vilken period och hur många som var i utanförskap och möjlighet att lagstifta i framtiden. I jämförelse med kritiken som riktades mot partier och personer i polemik finns det mer fakta och exempel i dessa skuldbeläggande utsagor.

Det förekommer vid flera tillfällen att en politiker inleder med att tolka och förklara vad ett annat parti menar, för att sedan kritisera det eller skuldbelägga dem för utfall från vad de har (eller inte har) gjort. Ofta antyder de något om ett annat parti utan att säga det rakt ut, vilket gör det svårt att svara på kritiken, då den som svarar i och med det visar att den var riktad mot en och upplevs försvara sig. I partiledardebatten får alla oppositionspartier kommentera regeringens nya asylförslag och flera lyfter fram lagens innebörd i en konkret del av den:

Jag tycker inte att Sverige ska vara ett land där man splittrar familjer.

– Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016)

Man är naiv om man tror att flyktingkrisen är över.

– Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016)

Regeringen går för långt här. Man väljer att splittra kärnfamiljer och det står inte centerpartiet bakom. – Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016)

Inramningen av diskussionen kring den nya asyllagen fokuserar genom deras uttalanden vid vad regeringen antas tycka om att hålla ihop eller splittra familjer. Det är förstås en medveten strategi att göra uttalandena på det sättet, att göra något abstrakt mer konkret genom exempel.

Skuldbeläggningen är mer närvarande i partiledardebatten än i de mindre debatterna med två deltagare. Där fanns istället tendenser till att vilja vara överens och att hålla med andra partier:

Fast de här avdragen skapar ju också jobb, vi ser precis som Ulla Andersson och Vänsterpartiet att vi behöver också göra stora satsningar i välfärden, i offentlig sektor och i skolan och så, vi ser inte nödvändigtvis att de måste stå emot varandra utan att de är olika delar och att man måste använda flera olika verktyg för att komma till rätta med arbetslöshet.
– Jannie Alm, Mp (Agenda, 20-03-2016).

Kanske är det på grund av ett lugnare tempo, kortare debatt och att den inte är mellan partiledarna som fokus istället läggs på att presentera det egna partiet istället för att skuldbelägga det andra. Det kan också bero på att det är ett oppositionsparti, Vänsterpartiet, som först kritiserar ett regeringsparti, Miljöpartiet, som Jannie Alm istället försöker visa vilja att samarbeta med. Då Vänsterpartiet inte har haft så mycket inflytande varken under den gångna eller nuvarande mandatperioden kan de knappast skuldbeläggas för hur något ser ut, utan snarare kritiseras för förslag eller kritik som de framför. I partiledardebatten skuldbelägger regeringen, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet Alliansen för den föregående mandatperioden, som bara var två år sedan, medan Alliansen och övriga oppositionspartier kan skuldbelägga regeringen som nu har suttit under två år. Skuldbeläggningen riktas oftare mot samarbeten än mot enskilda partier.

Från Alliansens sida är det oftast Ebba Busch Thor eller Annie Lööf som gör de flesta skarpa uttalandena, både inom polemik och inom skuldbeläggning:

Och jag undrar, Stefan Löfven, hur du kan tycka att det är okej, att en asylsökande som missbrukar vår generositet här i Sverige, som sexuellt ofredar unga tjejer i vårt land kan få stanna? /.../ Du gör det svagt genom att inte stå upp för dem.
– Ebba Busch Thor, Kd (Agenda, 29-05-2016).

Ett jobb och en lön är mycket bättre än bidrag, men inte i Stefan Löfvens ögon!
– Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

Det som är viktigt att komma ihåg är att den här striden handlar om dem som vill se fler arbetare och att människor ska lyftas från bidragsberoende in i arbete, lära sig språket och in i värmen och dem som Socialdemokraterna, Ylva Johansson representerar, som inte vill göra

något, som tycker att det är okej att människor som har kommit till vårt land, som saknar utbildning eller som har en väldigt låg utbildning, ska förpassas till otrygghet, förpassas till svarta arbeten och inte komma in i systemet för det är det som det handlar om.

– Annie Lööf, C (Agenda, 21-02-2016).

Anna Kindberg Batra och Jan Björklund är båda mer försiktiga med att skuldbelägga och rikta skarp kritik utan att följa upp det med motivering och förklaring, speciellt Anna Kindberg Batra. Om Alliansen bildar regering kommer hon att bli statsminister, vilket skulle kunna vara en förklaring till denna möjliga strategi från Alliansen i debatten. Sett till dynamiken inom Alliansen och vilken tänkbar strategi de har för att visa en enad front mot de andra partierna kan man tänka sig att hon som statsministerkandidat inte kritiserar på ett sätt som kan uppfattas som ”fula knep” eller skyller ifrån sig, då väljarna ser henne som en statsministerkandidat. I deras uppställning kan hon och Jan Björklund ses som de mer seniora politikerna, medan Ebba Busch Thor och Annie Lööf representerar mindre partier (I valet 2014 fick Kd 4, 57% och C 6, 11% av rösterna mot Moderaternas 23,33%) och också är yngre. Man kan då tänka sig att de får roller som ”unga och hungriga”, alltså att de får göra de skarpaste attackerna för att visa en balans och mångsidighet inom Alliansen där det både finns energi och vilja, men också ett lugn och erfarenhet. Liberalerna är också ett mindre parti (5,42% av rösterna i valet 2014) men då Jan Björklund är äldre än Ebba Busch Thor och Annie Lööf och Alliansen har fyra parter passar det bra utåt sett med den uppdelningen. (Valmyndigheten, 2014)

Tolkningar av vad ett annat parti egentligen menar med ett uttalande förekommer oftast från Sverigedemokraterna, som är i opposition mot alla andra partier, vilket kan vara en förklaring till att de vill visa vad de andra partierna står för ”egentligen”. Jimmie Åkesson beskyller exempelvis Jan Björklund för att ha en dold agenda med att vara med i EU:

Egentligen vill ju ni något annat, ni vill ju ha mer överstatlighet, mer centralstyrning, flytta mer makt till Bryssel. – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 06-03-2016).

Jan Björklund har dittills enbart argumenterat för ett ökat eller bibehållet samarbete mellan medlemsländerna, inte nämnt något om maktcentralisering. Även Anna Kindberg Batra och Annie Lööf gör uttalanden i förhållande till vad de tolkar att Stefan Löfven tycker eller gör:

Det kan ni flina bort eller höja tonläget om i debatter men jag tycker att man ska ta utanförskapet på allvar och vi måste bryta det och då måste fler komma in på arbetsmarknaden. – Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

Jag vägrar att acceptera att en ny social underklass håller på att växa fram medan Stefan Löfven sitter stilla vid sitt kontor. – Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

Eftersom de här problemen finns är det regeringens fel att de inte har åtgärdats, argumenterar de. Komplexa problem förenklas för att skapa tydligare konflikt kring vems fel något är, snarare än vilka andra faktorer som påverkar. Hade det varit annorlunda med en annan regering? Vilka åtgärder hade de i så fall tagit till? Det framgår inte av deras argument, endast vem som bär skulden. Stefan Löfven kontrar med ett liknande resonemang mot Alliansens förslag:

Ni riskerar massa löner för människor som sitter här i publiken, det här är inte den svenska modellen. – Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

Han skuldbelägger dem – ”ni riskerar massa löner” – trots att de inte har omsatt något av de här förslagen än, de är bara uppe för diskussion. De riskerar även den svenska modellen, genom de här förslagen. Även Ylva Johansson använder samma sort skuldbeläggning i en debatt mot Annie Lööf:

Det är lätt att sänka andras löner. – Ylva Johansson, S (Agenda, 21-02-2016)

I ett tydligare exempel får regeringen även skulden för att inte ha skapat fler lagliga vägar in i Europa, men då möts då av följande svar:

Nu fungerar det ju inte ens så för Moderatledaren, att Sverige bara kan åka ner till EU och bestämma. – Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

Inom skuldbeläggning kan man se att det är ett mer ojämnt utgångsläge än vid polemik, eftersom skuld i någon form beror på en handling. Det är lättare för oppositionspartierna att skuldbelägga en sittande regering än för regeringen att ge skulden till oppositionen. Det förekommer diskussioner under de olika debatterna om var linjen för skuld och förtjänst ska dras, med tanke på att de skedde ett regeringsskifte efter förra valet. Stora processer, som arbetslöshet i samhället, kan inte mätas från datumet när regeringen skiftade, utan påverkas över tid och har därmed inflytande från båda regeringarna och även andra faktorer, som Jimmie Åkesson (som inte ingick i någon av regeringsbildningarna) är snabb att påpeka:

Sen har vi från båda håll att man tycker att man har ansvar för att arbetslösheten sjunker. Jag tror att det har med konjunkturerna att göra och väldigt lite med deras politik att göra. Att det är konjunkturen som ligger bakom detta är det som är så oroväckande.

– Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 29-05-2016).

Därför innehåller debatterna mer skuldbeläggning mot regeringen än mot oppositionspartierna, där både Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna står utanför och inte får skuld för några händelser, utan bara kan rikta det mot andra. Den här dynamiken mellan partierna passar bra för en journalistisk gestaltning av en starkare och svagare part, där den som inte har makt har fördelen att ses som en ”underdog”. Det är intressant att mycket av skuldbeläggningen riktas mot Stefan Löfven vid namn, även om ”regeringen” ibland nämns, men aldrig direkt mot Isabella Lövin. Det kan förstås bero på att han är statsminister. Men till och med när en person ur Miljöpartiet betar sig fel riktas kritiken till Stefan Löfven snarare än till partiledaren för Miljöpartiet:

Du [Stefan Löfven] sitter med ett annat parti i regeringen som var tvungna att bli coachade innan man kunde svara på frågan om det var fel att Yasri Khan vägrade ta kvinnor i hand.
– Ebba Busch Thor, Kd (Agenda, 29-05-2016).

Kanske kan det ses som ytterligare ett sätt att försvaga regeringssamarbetet, genom att enbart fokusera vid den ena partiet och exkludera det andra. Miljöpartiet tappade stöd i flera opinionsmätningar under våren, vilket kan ha varit ett strategiskt skäl till att inte fokusera vid dem, då de redan var försvagade bland väljarna.

5.1.3 Politik som spel

Spelgestaltningen av politik i media, där man ofta lånar ord från sportsammanhang för att beskriva händelser och skapa spänning kring något som kan kännas otillgängligt eller tråkigt för tittaren, är svårare att upptäcka än exempelvis polemik och skuldbeläggning. Det är sällan politikerna själva pratar om sig eller andra partier på det här sättet, utan en framställning av media. Däremot finns det saker de kan säga som kan användas i en sådan gestaltning. En match kräver exempelvis två lag, varpå samarbeten mellan partier eller brister i andra ”lags” sammanhållning kan vara gynnsamma att prata om. Men det kräver också taktik, något som partierna inte pratar om öppet för egen del, men det finns några exempel på hur de försöker peka ut andras strategier inför tittarna.

Då ingen av de svenska partierna var i position inför förra valet för att bilda egen regering utan var beroende av att skapa samarbeten med andra partier är det intressant att studera hur dessa samarbeten påverkar debatten. En översiktlig betraktelse är att Stefan Löfven som statsminister försöker ena och visa på samarbeten mellan partigränserna, vilket är positivt för hans ledarskap, medan oppositionspartierna vill visa att de inte håller med och att Löfvens ledarskap skulle vara sämre därför. Stefan Löfven söker konsensus med Allianspartierna, men försöker inte stärka sitt regeringssamarbete med Miljöpartiet utåt på samma sätt som Alliansen håller ihop. Jonas Sjöstedt håller vid ett tillfälle med Centerpartier i deras kritik mot regeringen, men det kanske snarare ska ses som ett sätt att ge kritik än en utsträckt hand för samarbete:

Jag tycker att Annie Lööf sa något intressant, för att om EU hade tagit ett gemensamt ansvar då hade vi inte sett den här massdöden i Medelhavet, vi hade inte sett den här tragiken mellan Syrien och Turkiet med människor som sitter fast. – Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

I en debatt om enkla jobb tidigare under våren sa Elisabeth Svantesson följande om överenskommelsen mellan regeringen och Alliansen:

Vi ska även komma ihåg att vi kom överens om en hel del jobbpolitik men det kom ju från Alliansen. De få satsningar som den här regeringen har gjort på riktiga jobb kommer från oss. – Elisabeth Svantesson, M (Agenda, 15-05-2016).

Vi [Alliansen och regeringen] är inte överens! Vi är överens om orden enkla jobb, men vi är inte överens om vägen dit. – Annie Lööf, C, (Agenda, 29-05-2016).

Annie Lööf gör en tydlig markering – ”Vi är inte överens!” – och slagkraftig formulering av vad skillnaderna mellan sidorna består av, nämligen olika sätt att uppnå samma ideal. Det här är underförstått och ingen ny kunskap för väljarna (det är högst väntat att de har olika sätt att se på hur

nya jobb ska skapas eftersom de företräder olika partier). Men när hon säger det kort och koncist sammanfattar hon konflikten och poängterar att det finns en konflikt efter att moderatorn frågat om hon och Stefan Löfven alltså är överens när det gäller enkla jobb. De är båda överens om behovet, men för att tittarna inte ska tro att det innebär att de tycker samma sak poängterar hon att det finns en konflikt.

Jag hör inga konkreta förslag från dig [Jimmie Åkesson] för hur människor ska komma i arbete. Du låter precis som Stefan Löfven! Du kan inte bara gå i lag med Stefan Löfven och prata om att det ska bli flera jobb, man måste ha en plan för hur det ska gå till.

– Ebba Busch Thor, Kd (Agenda, 29-05-2016).

Varken regeringen eller Alliansen vill bli förknippade med Sverigedemokraterna och båda har bestämt sagt nej vid flera tillfällen när det har diskuterats om de kan tänka sig att bilda regering tillsammans med dem. Det har även diskuterats om Sverigedemokraterna är ett högerparti eller vänsterparti utifrån olika delar i deras politik. I Ebba Bush Thors uttalande försöker hon putta över Sverigedemokraterna till vänstersidan av skalan genom att säga att Sverigedemokraterna ”går i lag” med Socialdemokraterna och att Jimmie Åkesson ”låter precis som Stefan Löfven”. Med tanke på konflikten kring de båda sidorna om att inte bli förknippade med Sverigedemokraterna är uttalandet ett sätt att distansera dem från Alliansen. Hon kritiserar dem även för att inte ha några konkreta förslag, vilket är ytterligare ett sätt att visa att hon tar avstånd från det som Jimmie Åkesson säger. Korta, slagkraftiga uttalanden fungerar bra i artiklar och rubriker, ”Du låter precis som Stefan Löfven!” blir då en känga åt både Sverigedemokraterna och regeringen.

Även Jimmie Åkesson försöker skilja ut Sverigedemokraterna från de andra partierna och påpeka brister i samarbete och brist på kontroll för att underminera dem. Efter att Stefan Löfven sagt att de nya asyllagarna ska gälla i tre år, varpå frågan ska tas upp igen och Isabella Lövin sagt att Miljöpartiets kongress gärna ser att de arbetar för att ta bort dem så fort som möjligt kommenterar Åkesson:

Ja, för det första räcker det ju inte om det [nya asyllagar] sker i ett år eller tre år, och ni verkar ju inte ens vara överens om det. – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 29-05-2016).

Det finns även uttalanden som försöker avslöja taktik som motståndarpartierna använder sig av. Jonas Sjöstedt kritiserar Moderaterna i ett av sina förslag för att skapa jobb och Anna Kindberg Batra pekar ut det som strategi från Vänsterpartiets sida för att vinna stöd, snarare än att vara en bra lösning:

Sänker man lönen för någon som jobbar i en butik med flera tusen kronor så att man inte kan leva på det då kommer de att plocka nyanlända och så ställer man de med låga löner mot varandra. Ni ger er alltid på dem som har de sämst, men när vi röstar om riksdagsmännens löner... – Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

De som har det sämst är den snara miljön som inte går till jobbet på morgnarna Jonas Sjöstedt, så ser jag det i alla fall. Du viftar bort dem för att ta några retoriska poäng. – Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

Men det finns även exempel på att Stefan Löfven hugger ifrån och frångår att försöka ena alla i sin roll som statsminister och istället markerar skillnad och konflikt mellan blocken:

Och det är ju lite märkligt ändå, när ni satt vid makten hade ni inget ansvar för att skolresultaten sjönk, nu när ni är i opposition då är det er förtjänst att det går bra. Det innebär att ni gör er bäst i opposition. – Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

I en debatt mot Liberalerna och Jan Björklund delger Jimmie Åkesson öppet sin strategiska analys av Storbritanniens omröstning om utträde ur EU till tittarna, kanske för att de ska kunna vara med och förverkliga den? Varför det är sannolikt att kritiken ska spridas till Sverige och en rad andra länder berättar han inte men han antyder att han vill ha den utvecklingen och att Sverige ska rösta om utträde:

Man går in i det här och visar väldigt tydligt att här vill vi ha en omförhandling om EU samarbetet. Och om det skulle bli ett ja till utträde då är det positivt på lång sikt för EU. Då tvingar det EU till en annan utveckling. Det är sannolikt att den här kritiken kommer att spridas till Sverige och en rad andra länder. Jag hoppas att Sverige också ska folkomrösta. – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 06-03-2016).

Något som inte förekommer så ofta, men som Anna Kindberg Batra gör i följande uttalande är att kommentera hur någon svarar på frågan istället för vad svaret innehåller, också en mer strateginriktad kommentar än inriktad på politiken i sig:

Jag tycker att det är intressant att när Stefan Löfven får några sekunder, någon minut på sig att förklara om enkla jobb så försöker han byta ämne direkt. – Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

5.1.4 Sammanfattning konfliktorientering

Konfliktorientering förekommer i hög grad i debatten, både på grund av debattens natur men också som en anpassning efter medielogiken. Inom polemik finns tendenser till att kritisera politiker som personer, snarare än partiet de representerar. Dock riktas kritiken mot politikern som yrkesperson och inte mot privatpersonen. Även kompetens och duglighet kritiserar snarare än förslag eller åtgärder. Det tyder på en minskad sakfrågeorientering där olika personers kompetens är mer i fokus än vad de som parti har gjort eller föreslagit. Det förekommer även konflikter i problemformulering då uttryck som används för att rikta kritik, som att regeringen saknar kisansikt, kan bemötas genom att definiera problemet annorlunda, exempelvis genom att säga att det inte pågår någon kris.

Skuldbeläggning har andra förutsättningar än polemik: skuld förutsätter ett ansvar eller en handling som leder till skuld. Det är svårt att skuldbelägga ett parti som har litet ansvar och inte har fått genomdriva sin politik. Inom skuldbeläggning förekommer den mesta kritiken mot partisamarbeten snarare än mot enskilda partier och oftare mot regeringspartierna än oppositionspartierna. Det förekommer fler konkreta förslag och åtgärder som exempel än inom polemik.

Det finns generellt mer polemik och skuldbeläggning inom partiledardebatten än inom de mindre debatterna med enbart två deltagare. Kanske för att de pågår under kortare tid och för att enbart två partier medverkar. Där finns också fler exempel där konsensus och blocköverskridande samarbeten tas upp, vilket inte förekommer i partiledardebatten.

Spelgestaltningen uttrycks genom lagindelningar (vilka partier som samarbetar och vilka de är emot) och strategier (finns det en konflikt eller konsensus? Finns det uppenbara strategier från motståndarsidan att avslöja?). Oppositionspartierna och framför allt Alliansen vill markera skillnaderna mellan sig och regeringen och påpeka att det finns en konflikt, medan Stefan Löfven försöker ena partierna i samarbete och konsensus. Som statsminister gynnas han av visa att han kan ena alla partier (som en slags lagkapten för riksdagen) medan oppositionspartierna vill visa att han inte klarar av det och därför bör bytas ut vid nästa val. Miljöpartiet stärker inte Stefan Löfvens ställning mot de andra partierna även om de är en del av regeringen, utan fokuserar mer på sitt eget parti och vad de har åstadkommit. Det är deras första mandatperiod i regering, vilket kan förklara varför de vill understryka vad de har bidragit med och inte riskera att klumpas ihop med ett annat parti.

Om man studerar dynamiken mellan partierna finns det uttalade blocköverskridande samarbeten som visar sig i debatten. Allianspartierna kritiserar aldrig varandra, utan riktar gemensam, liknande kritik mot regeringen och övriga oppositionspartier. De uttrycker mest kritik och främst mot regeringen. Regeringen, främst Socialdemokraterna som har statsministerposten, kritiserar Alliansen tillbaka. Det förekommer även kritik från både Allians och regering mot Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna,

men inte i lika stor utsträckning. Det kan antas bero på att de har mindre inflytande än Allianssamarbetet och regeringen. Vid ett tillfälle försöker Alliansen genom Kristdemokraterna distansera sig från Sverigedemokraterna genom att säga att de argumenterar som Stefan Löfven. Inget parti har kunnat tänka sig att samarbeta med Sverigedemokraterna och vill ta avstånd ifrån dem. Ett sätt att göra det är att få dem att verka stå närmare den andra sidan av partierna.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet ger inget gemensamt, enat intryck som regering. De argumenterar inte tillsammans på samma sätt som Allianspartierna gör och bemöter inte heller kritiken tillsammans. Oftast är det Stefan Löfven som svarar och när Miljöpartiet svarar är det utifrån sitt parti, snarare än utifrån hela regeringen som de ingår i. Alliansen har ett mer utvecklat strategiskt bemötande som grupp, där jag även har diskuterat rollfördelning utifrån olika funktioner i debatten. Det finns exempel på hur Anna Kindberg Batra och Jan Björklund är mer försiktiga i sin kritik och skuldbeläggning jämfört med Annie Lööf och Ebba Busch Thor, som går hårdare åt de andra partierna.

5.2 Konkretisering

Konkretisering uttrycks genom *inriktning på materiella perspektiv, exemplifiering, detaljorientering, entydighet (1)* (tydliga ställningstaganden i sakfrågor) och *entydighet (2)* (konkreta förslag).

Inriktning på materiella perspektiv och de två typerna av entydighet är snarlika, men med vissa skillnader som tidigare nämnt. Alla fokuserar på tydliga ställningstaganden, antingen i sakfrågor, konkreta förslag eller genom att omsätta ideologiska idéer och principer till mer konkreta exempel eller konsekvenser (Esaiasson & Håkansson, 2002).

Jag kommer därför att redovisa resultaten från de tre kategorierna först och jämföra dem med varandra, sedan följer exemplifiering och detaljorientering.

5.2.1 Inriktning på materiella perspektiv

Inriktningen på materiella perspektiv fokuserar på konsekvenser eller exemplifierar ett ställningstagande även om det inte finns ett konkret förslag eller sakfråga att ta ställning i. Det är svårt att skilja uttalanden inom den här kategorin från entydighet (1) och (2), då de ofta hakar i varandra. Jag kommer att diskutera klassificeringen och försöka illustrera skillnaden med exempel.

Tänk om alla barn i förskolan kunde få mindre grupper, vi kunde städa våra skolor eller ha en äldreomsorg som faktiskt fungerar. – Ulla Andersson, V (Agenda, 20-03-2016).

Ulla Andersson betonar konsekvenserna av ett handlande (mer pengar till offentlig sektor), snarare än principen om att privata företag inte ska ta ut vinster från skattepengar. Vänsterpartiets idéorientering skulle snarare fokusera på att det är solidariskt och rättvist att använda skattepengarna på det här sättet, än att ge exempel på vad som kan köpas för pengarna. Det finns dock inget tydligt förslag på hur det här ska göras eller ställningstagande i en enskild sakfråga, utan täcker möjliga konsekvenser inom tre sakfrågor översiktligt. Annars hade kanske ett förslag om att slopa RUT-avdraget helt (entydighet 2) och investera mer pengar sjukvården (entydighet 1) klassificerats annorlunda.

Ibland kan ett uttalande bestå av kombinationer av dessa kategorier:

Tittar man i det enskilda fallet, och jag talar gärna om undersköterskor, är det för stor skillnad mellan bidrag och jobb. Om man har flera barn kan bidrag ge mer än lön efter skatt och så får det inte vara. Det är därför vi vill att man ska få behålla mer om man går från försörjningsstöd till arbete. – Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

Att bidrag inte får ge mer inkomst än lön efter skatt är en principfråga för Moderaterna, ett tydligt ställningstagande i en sakfråga (entydighet 1). Underförstått rör det sig om att justera inkomstskatt eller att sänka/ändra kvalifikationer för bidrag, men det uttrycks som en konsekvens i form av hur mycket pengar respektive invånare får behålla (materiellt perspektiv).

Jan Björklund fortsätter på samma spår, men räknar även in andra möjliga konsekvenser:

Det vi talar om är att för dem som lever på bidrag idag är det bättre att få ett jobb som är lite enkelt med lägre lön än att de fortsätter leva på bidrag. Problemet är att väldigt många av dem som kommer till Sverige lever på ett livslångt utanförskap och bidragsberoende vilket i sin tur är en grogrund för problemen som vi ser i Husby där man kastar sten på polisbilar.
– Jan Björklund, L (Agenda, 29-05-2016).

Han talar om enkla jobb för nyanlända till en lägre ingångslön istället för bidrag, eftersom det ska förhindra utanförskap som i sin tur kan leda till våld. Man kan förstå förslaget mellan raderna – inför en anställningsform som inte kräver lika höga löner och kvalifikationer – men fokus läggs vid vilka konsekvenser det kan få om man inte gör den här ändringen. Liberalerna föredrar en friare reglerad arbetsmarknad utifrån sin ideologi, men ett hot om att det här förslaget måste införas om man inte vill se mer våld mot poliser är konsekvensorienterat. Det finns också en tydlig konflikt i att ett hot som skrämmer samhället måste stoppas och att Liberalerna har lösningen. Om man inte vill anta den, är man då för att hotet ska bli verkligt? Han använder även tänkbara konsekvenser som argument i frågan om Sverige ska lämna EU:

De stora utmaningar som vi står inför: klimatet, flyktingkrisen, att hålla ihop Europa mot Putin och Ryssland, kampen mot terror, den ekonomiska krisen. Allt detta kräver mer samarbete, inte mindre. – Jan Björklund, L (Agenda, 06-03-2016).

Jimmie Åkesson argumenterar av princip i samma debatt att han vill lämna EU för att det är en ”överstatlig organisation”. Han ger inga exempel på eller konsekvenser av att stanna jämfört med att lämna. Jan Björklunds uppräknade stora, svåra frågor som vi skulle få hantera på egen hand vid ett utträde har en mer materiell inriktning mot Jimmie Åkessons principiella.

Ylva Johansson använder ytterligare en kombination av ett konkret förslag och ställningstagande, men också en materiell konsekvens om man följer Alliansens förslag: sänkta löner för alla människor:

Och då ser vi här att subventionerna har varit alldeles för många, alldeles för krångliga. Det finns många nystartjobb, instegsjobb och alltihopa. Gör det enklare, gör så att arbetsgivaren

kan rikta subventioner till individen, men sänk inte alla människors löner.

– Ylva Johansson, S (Agenda, 15-05-2016).

Alliansen argumenterar för att det inte alls kommer att bli resultatet, men den politiska principen bakom båda sidors argument är att det är bättre om människor arbetar för en rättvis lön än får bidrag. Den ena sidan menar att det är rimligt att den som inte har tillräckliga kvalifikationer tjänar mindre, medan den andra argumenterar för att det kan påverka hela lönebildningen.

Det är som tidigare nämnt svårt att särskilja de tre olika sätten från varandra, men i exemplen ovan ses några sätt att använda konsekvenser av något som ett sätt att visa hur det påverkar något materiellt, snarare än hur det principiellt är rätt eller fel, oavsett konsekvenser.

Inriktning på materiella perspektiv undersöker minskningen av ideologiska ställningstaganden och idéer till förmån för materiella faktorer, som ”mer pengar i plånboken” eller ”mer pengar till äldreomsorgen”. I metodavsnittet nämnde jag fördelen med en kvalitativ textanalys på grund av att den kan fånga in delar av texten som inte finns bland klassificeringarna, och därför inte mäts i en kvantitativ innehållsanalys. Motsatsen till den här klassificeringen, att fokusera på ideologi, idéer och principer, förekommer i debatterna, vilket inte borde gynna vidare publicering. Ändå hittar jag flera exempel när politiker argumenterar utifrån icke-materiella perspektiv. Jan Björklund vill exempelvis ha ”mer samarbete” inom EU (Agenda, 06-03-2016), vilket snarare är en idé än något materiellt. Ylva Johansson pratar om risk för ”ökade klyftor” som en effekt av lägre ingångslöner för nyanlända, utöver att argumentera för att det är svårt att klara sig med ”några tusen mindre” i månaden (Agenda, 15-05-2016). Ett tredje och sista exempel är hur Janine Alm Ericsson argumenterar för att RUT-avdragen kan ge en bättre miljö, snarare än att ge exempel på vad en vanlig familj kan använda det till i sitt vardagspussel.

Fast om vi ska gå på det nya avdraget på reparation av vitvaror i hemmet så ser vi att det har en bättre miljöprofil än de rut-avdrag som finns idag. Det är för att vi ser att vi måste gå mot en mer hållbar ekonomi där vi sparar på resurser och få mindre slit och släng. Att vi ändrar är en effekt av att vi ser att vi måste styra om i samhället.

– Janine Alm, Mp (Agenda, 20-03-2016).

Allt som sägs i debatter är inte strategiskt anpassat efter medielogiken, utan att stå upp för principer och ideologi är en del av den politiska logiken och av politiken i sig. Det är intressant att notera dessa exempel då det är lätt att tänka att media får allt inflytande över vad som sägs, men att detta är exempel på hur den politiska logiken är närvarande.

5.2.2 Entydighet – ställningstagande tydliga i sakfrågor

Ställningstaganden är en grundingrediens i en politisk debatt. Det hade varit omöjligt att genomföra utan det och det hade inte gynnat partierna. Det skapar tydliga sidor i en debatt, för och mot, vilket ofta blir konflikten mellan oppositionen och regeringen. Vissa ställningstaganden i sakfrågor är kraftfulla, men saknar motivering, argument eller förslag, vilket kan försvåra för motståndarpartierna att argumentera emot:

Vi måste ha en kraftfull integrationspolitik som ställer krav på människor.

– Elisabeth Svantesson, M (Agenda, 15-05-2016).

Vi sänker hellre skatterna än lönerna. – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 29-05-2016).

Men om nu 1 miljon snart är i utanförskap och det tar så lång tid att komma i jobb då måste vi göra betydligt mer. – Elisabeth Svantesson, M (Agenda, 15-05-2016).

Jag tycker att det är rätt att ställa krav på att den som får bidrag gör allt vad den kan för att komma i arbete. Man har inte rätt att själv ställa sig utanför och leva på andra.

– Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

De flesta, oavsett partitillhörighet, kan nog hålla med om samtliga ställningstaganden. De är korta och slagkraftiga, gynnsamma för medier att använda i rubriksättning och artiklar. Strategiskt sett kan man vinna röster genom att adressera frågor som väljare intresserar sig för, även om man inte har något konkret exempel på vad man tänker göra, mer än att man bryr sig om frågan. Det är ett sätt att profilera sig. Som Miljöpartiet gör nedan för regeringens räkning när det gäller jämställdhetsfrågor:

Vi är en feministisk regering och vi håller på att ta fram en nationell strategi mot hedersrelaterat våld mot kvinnor och vi är den första regeringen som tar en helt könintegrerad budgetprocess på precis vartenda område.

– Isabella Lövin, Mp (Agenda, 29-05-2016).

Budgeten ska anpassas och en strategi ska tas fram. Det är ett ställningstagande som visar att de prioriterar feministisk politik, men säger inget mer om vad som ska göras konkret mer än att utreda i nuläget. Det är svårt att kritisera ett sådant uttalande, även om kritiken kommer från något av oppositionspartierna. Men uttalandet sammanfattar och gör det enklare för väljarna att förstå budgeten översiktligt och att de bryr sig om frågorna.

Andra ställningstaganden kan vara närmre direkta förslag:

Jag hoppas att Sverige också ska folkomrösta [om EU-medlemskap].

– Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 20-03-2016).

Det är inte den svenska modellen. Vi ska utveckla den svenska modellen vi ska inte avveckla den. I Sverige är det parterna som sätter lönerna, bevare oss väl om ni skulle sitta i riksdagen och sätta löner det skulle knäcka hela lönebildningen, ni ska inte det.

– Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

Jimmie Åkesson tar tydligt ställning för en folkomröstning (där han tydligt tar ställning för utträde) och Stefan Löfven tar tydligt ställning för att riksdagen inte ska lagstifta om löner. Anna Kindberg Batra gör också ett ställningstagande angående den svenska välfärden, men är inte lika explicit som tidigare exempel:

Jag tycker att det är rimligt att diskutera vägarna för att kvalificera sig in till de svenska systemen. Är det rimligt att man får samma tillgång till hela systemet på samma villkor som alla som har bott här länge än de som nyligen har kommit och kanske inte stannar. Jag tycker att det är rätt att ha den diskussionen. – Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

Det är en känslig fråga som lätt väcker negativa associationer. Genom att ta upp att diskussionen är viktig (och att den finns) samt att ställa frågor som leder tankarna till vem som ska ha tillgång till systemen kan man ana vad hon antyder, utan att säga det rakt ut.

Janine Alm tar ställning för RUT-avdraget genom att argumentera för fördelarna:

Det finns många fördelar med rut-tjänsterna, dels stimulerar det tjänstesektorn så att övrekonomi i varukonsumtion övergår till mer tjänstekonsumtion.
– Janine Alm Ericsson, Mp (Agenda, 20-03-2016).

Det finns exempel som gränsar mellan ställningstaganden och konkreta förslag, men då de inte ger mer än generella svar på komplexa frågor har de bedömts som ställningstaganden. I följande citat räknas generella åtgärder upp så att de låter som förslag, även om det mer svarar på vad de vill uppnå än hur det ska genomföras:

Det är tre områden som jag tror att vi måste jobba hårt med: det första handlar om att öka kraven på människor att bli anställningsbara. /.../. Det andra området, det handlar om en arbetslinje och ett jobbfokus från dag ett. /.../ Det tredje området handlar om jobbpolitik.
– Elisabeth Svantesson, M (Agenda, 15-05-2016).

5.2.3 Entydighet – konkreta förslag

Om man först tar ställning i en fråga är det konstruktivt för väljarna och för processen med nyhetsvärdering att följa upp det med ett förslag på hur det ska omsättas i praktik. Korta, koncisa förslag kan fungera som slagkraftiga budskap i media vilket också lockar andra partier att bemöta de förslag som man själv lägger fram. På så vis kan man styra innehållet i debatten och vara agendasättande. Det finns förstås många exempel på konkreta förslag, exempelvis:

Vi behöver satsa på företagen, bredda RUT, höja taket i RUT, att fler enkla jobb växer fram, både inom välfärden och inom privata företag. – Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

Naturligtvis måste det [den nya flyktinglagen] permanentas och man måste gå längre, vi kräver avvisningar vid gränsen, i de fall där det inte går snabbare behandling av asylärenden, anhöriginvandringen måste skärpas ännu mer. – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 29-05-2016).

Vi måste förenkla! Förenkla för att anställa, sänka kostnaderna för att anställa, vi måste komma åt höga arbetsgivaravgifter och liknande för de minsta företagen så att de kan anställa fler. Det är riktiga jobb, inte subventionerade låtsasanställningar eller arbetsmarknadsåtgärder. – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 29-05-2016).

Ofta arbetar partierna fram namn eller begrepp som bidrar till slagkraften i förslagen. Miljöpartiet har ett förslag som de kallar växastöd och Kristdemokraterna presenterar introduktionsanställningar:

*Vi inför nu också ett växastöd för enmansföretagare där vi tar bort arbetsgivaravgiften och det enda som man behöver betala är ålderspensionen.
– Isabella Lövin, Mp (Agenda, 29-05-2016).*

*Vår plan stavas introduktionsanställningar. /.../ Introduktionsanställningar gör det möjligt för människor att få en högre lön än försörjningsstöd, man får en riktig lön, ett riktigt jobb, man får en fast anställning precis som alla andra, och man får arbetskamrater.
– Ebba Bush Thor, Kd (Agenda, 29-05-2016).*

Vänsterpartiet återkommer till uttrycket ”10 miljarder till kommuner och landsting” flera gånger. Även om det inte är ett namn på ett förslag blir det nästan som en återkommande slogan för att satsa på offentlig sektor. Siffror, statistik och undersökningar är gynnsamt att skapa nyheter kring. Förslaget blir mer konkret av en bestämd siffra, än enbart att säga att man ska satsa på välfärden.

Vår främsta prioritering är 10 miljarder till kommuner och landsting för att förbättra kvaliteten, anställa fler och få bättre villkor. – Ulla Andersson, V (Agenda, 20-03-2016).

Siffror kan också användas för att jämföra saker med varandra, som när Elisabeth Svensson snabbt sticker emellan när Ylva Johansson tar ställning i frågan om arbetslöshet, men inte har ett konkret förslag:

Du kan få läsa vårt förslag: vi föreslår att 9 stöd ska bli 1. Det ska vara enkelt.

– Elisabeth Svensson, M (Agenda, 15-05-2016).

Att jämföra nio olika stöd med respektive byråkrati med ett enda framställer det som betydligt enklare. Det är en formulering som återspeglar innehållet: det ska vara enkelt.

Alliansen har flest förslag i alla debatter, medan Socialdemokraterna eller Miljöpartiet oftare berättar vad de vill uppnå, men inte hur det ska gå till. Kanske kan det bero på att regeringspartierna förväntas genomföra sina förslag, även om riksdagen måste godkänna dem, vilket de inte alltid gör. Därför är det enklare för partier som inte har maktpositionen att ge konkreta förslag. Det kommunicerar även till väljarna att de har fler förslag och mer drivkraft, vilket kan gynna dem vid nästa val. Frågan är då hur det ser ut med konkreta förslag efter ett eventuellt regeringsskifte, påverkas dynamiken av skiftet eller är det olika politiska strategier inom olika partier och samarbeten? Kristdemokraterna och Centerpartiet ger flest förslag, vilket har diskuterats tidigare utifrån dynamiken inom Alliansen. Kan det bero på en strategisk uppdelning internt där dessa partier har den rollen, eller beror det på olika stilar eller skicklighet i att uttrycka sig koncist och konkret från dessa representanter?

Men även Socialdemokraterna har konkreta förslag, även om de inte använder begrepp eller namn på förslagen på samma sätt som Alliansen:

Tidigare var det så att man inte hade kartläggning eller svenska från dag ett. Nu inför vi det: svenska från dag ett och tidig kartläggning av kompetens. Tidigare skulle alla bemötas lika och ha en etableringslots, nu ändrar vi på det, vi bemöter människor olika har du yrkeserfarenhet går du in i ett snabbspår så att du kan börja arbeta.

– Ylva Johansson, S (Agenda, 15-05-2016).

Sen har vi dem som behöver jobb med låga förkunskaper. Om jag tittar på de statliga myndigheterna, vad kan vi göra? Finns det administrativa uppgifter? De kan scanna in dokument, vi behöver digitalisera myndigheterna. Andra jobb kan vara att märka ut vandringsleder och städa stränder. – Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

Det tycks vara en skillnad i hur förslagen ”förpackas” retoriskt mellan Alliansen och regeringen, främst från Socialdemokraterna. Det kan vara ett uttryck för en kommunikationsstrategi där namn och

begrepp passar bättre in i medielogiken än längre resonemang som måste återberättas i sin helhet varje gång.

Studiens urval är fokuserat kring liknande ämnen för att enklare kunna jämföra hur partierna anpassar sig till medielogiken och nyhetsvärderingen utifrån liknande debatter, men för att täcka in alla partier på ett mer rättvist sätt utifrån representation finns även en debatt om EU med, som delvis behandlar flyktingvågen. I den debatten förekommer färre konkreta förslag, vilket kan motiveras med att frågan inte är lika aktuell som den om att skapa jobb för nyanlända, där majoriteten av konkreta förslag och ställningstaganden finns.

Att enas kring en gemensam fiende är ett väl beprövat sätt att ena olika grupper. När det gäller EU i form av de andra medlemsländerna, kan både Alliansen, regeringen och oppositionen i form av Vänsterpartiet hitta en gemensam grund:

Om EU hade tagit ett gemensamt ansvar då hade vi inte sett den här massdöden i medelhavet, vi hade inte sett den här tragiken mellan Syrien och Turkiet med människor som sitter fast. Vi måste sätta press på de länder som inte sköter sig. Ungern och Polen har lovat att ta emot flyktingar, nu vägrar de att göra det. Samtidigt betalar vi nästan den högsta medlemsavgiften till EU per person – Ungern får mest. Jag tycker att vi ska hålla inne med betalningen! Det är det enda språket de förstår! – Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

Jag sa tidigare att jag ser framför mig en EU-mekanism där flyktingar fördelas mellan de olika länderna, vägrar man att ta emot flyktingar då ska man också betala för varje flykting som man vägrar att ta emot. Så jobbar vi inom andra områden inom EU, så bör man också göra här. – Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

Det är också det som kommissionen föreslår, ett kraftigt bötesbelopp för varje flykting som man inte tar emot och det tycker jag är helt korrekt. – Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

Återigen föreslår Vänsterpartiet, som är ett oppositionsparti utan några partiöverskridande samarbeten, ett drastiskt förslag om att bryta mot reglerna för att markera, medan Alliansen och regeringen har lite mildare förslag om att införa böter inom EU. De både lägger fram samma förslag och håller med varandra, vilket är ovanligt i partiledardebatten, men det kan som sagt bero på att EU blir en tredje part som de kan enas emot. De kan skylla problemen kring flyktingmottagandet på EU, på ett bristande regelverk, för att det har varit problem i mottagandet i Sverige.

5.2.4 Exemplifiering

Genom att använda exempel och metaforer kan komplexa saker bli lättare att ta till sig. Jan Björklund använder sig av metoden flera gånger när han debatterar varför det är bra att Sverige är medlem i EU. De allra flesta väljare är inte insatta i hur EU-parlamentet fungerar och det kan ibland vara svårt att förstå vad som händer ”där borta”. Om man jämför valdeltagande i EU-valet och riksdagsvalet röstade fler svenskar i det nationella valet (Statistiska Centralbyrån, 2015). Jan Björklund förklarar hur beslutsfattande går till samt vad som händer om Sverige går ur EU genom följande exempel:

Det är som att vara med i en bostadsrättsförening med 28 lägenheter i ett hus. Vem ska ta hand om innergården, vem ska ta hand om takplattorna? Ja, det måste man göra gemensamt. Om 27 tycker en sak och den 28e tycker något annat, ja vem ska då bestämma?
– Jan Björklund, L (Agenda, 06-03-2016).

Norrmännen sitter i sitsen att de måste rätta sig efter allt som EU bestämmer, och de får också betala en hel del. Men de är inte med vid sammanträdesbordet och får vara med och besluta. Jag tycker inte att det är en åtråvärd position. Sitter man inte med vid middagsbordet då står man på menyn efter en stund. – Jan Björklund, L (Agenda, 06-03-2016).

Genom att jämföra Europa med ett gemensamt hyreshus eller ett matbord blir det enklare att förstå varför makt flyttas från enskilda länder till ett gemensamt styre, då vissa frågor inte kan delas upp mellan enskilda länder, som klimatfrågor. Att återge exemplet med matbordet eller hyreshuset i en artikel tar inte så mycket plats, jämfört med att förklara samma sak i andra termer, vilket ökar chansen att bli en del av publiceringen.

Exemplifieringar kan även användas till att förstärka ord eller händelser för att ge dem extra tyngd. För att kommunicera allvaret i flyktingsituationen gör Stefan Löfven en liknelse med en historisk händelse som alla kan relatera till, för att sätta det i perspektiv:

Vi har idag en enorm flyktingvåg, den största sen andra världskriget.
– Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

Det kan även användas för att skapa effektfulla uttryck:

Nu ser vi döden på Medelhavet igen. – Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

”Döden på Medelhavet” istället för att säga att vi kommer att se människor drunkna i Medelhavet är mer slagkraftigt och det är inte svårt att föreställa sig det som en rubrik. Det bidrar också till att rama

in nyheten, hur vi ska prata om den och se på den, istället för att prata i termer om kostnader, välfärdssystem eller organisation kring nyanlända i Sverige läggs fokus vid att människor dör under flykten.

Även Jonas Sjöstedt använder sig av tekniken, men tar det ett steg längre genom att placera sig själv i exemplet. På så vis blir det inte bara mer konkret utan även personligt:

Om det är så att ens familj är splittrad, säg att min fru och dotter finns kvar i ett flyktingläger, jag oroar mig för dem varje dag, ja då kommer det inte att gå så bra [att etablera sig i samhället]. – Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

Ebba Bush Thor använder sig också av sig själv i ett annat sammanhang, men utgår från sina egna erfarenheter istället för att uttrycka sig hypotetiskt, som Jonas Sjöstedt:

Jag vet hur det är att i en period befinna sig i en familj där en av föräldrarna befinner sig i sjukskrivning och arbetslöshet. Jag vet också hur fantastiskt det kan vara när det får lov att vända. – Ebba Busch Thor, Kd (Agenda, 29-05-2016).

Hittills har exemplifieringarna varit direkta och explicita – stolar vid matbord, gemensamma hyreshus eller med utgångspunkt i sig själv – men det förekommer även mer implicita, antydande exempel:

Om man tittar på vilka länder som har enklare jobb i Europa så är det länder som Turkiet, Makedonien och Rumänien. Jag tror inte att det är Sveriges väg att gå den vägen ekonomiskt. – Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

Vad innebär det att vara som Turkiet, Makedonien och Rumänien? Det verkar inte vara något positivt, enligt Jonas Sjöstedt. Han utgår från att den som tittar väcker associationer kring dessa länder som ska stärka hans argument mot lägre ingångslöner för nyanlända.

Generellt förekommer det inte så många exemplifieringar under debatten. Enligt medielogiken gynnas tydliga ställningstaganden i sakfrågor och konkreta förslag, motsatsen till retoriska exempel. Å andra sidan kan tydliga ställningstaganden i komplexa frågor skapa förståelse och i slutändan bli mer konkreta än sakliga, men svårförstådda förslag. Det är viktigt att prioritera rätt kring den korta tid som ges under debatten och välja en strategi: är det viktigt för väljaren att veta exakt hur vi ska göra eller på en mer övergripande nivå varför vi ska göra så? Debatten om EU är dessutom hypotetisk, Sverigedemokraterna och Liberalerna diskuterar för- och nackdelar om det eventuellt någon gång skulle bli aktuellt med en omröstning i Sverige. I frågor som är mer aktuella, som att det faktiskt kommer flyktingar till Sverige nu, måste förslagen stå i fokus. Där används kortare exemplifieringar

för att stärka ens förslag och för att påverka var fokus i frågan ska ligga och hur det ska omtalas. Det geografiska avståndet kan också ha en inverkan. Många upplever kanske att EU är ”långt där borta” medan frågor som rör Sverige inom landet är mer nära, även om Sverige faktiskt befinner sig i EU geografiskt med. Det är ingen märkbar skillnad mellan hur partierna använder sig av exemplifieringar, utan verkar snarare vara en personlig preferens hur man uttrycker sig eller bero på frågans karaktär.

5.2.5 Detaljorientering

Detaljorienteringen beskrivs tidigare som ett ”läxförhör” med fokus på detaljer (Esaiasson & Håkansson, 2002). Det är främst antal, kostnader och andelar som hamnar i fokus inom den här kategorin. Vad som kan vara problematiskt med för mycket siffor är att det är svårt att komma ihåg, lätt att blanda ihop om det blir flera inom samma resonemang och att det kan vara svårt för en väljare att veta vad som är mycket eller lite i en statsbudget. Följande uttalande är mycket detaljerat:

Om man tittar i den högsta inkomstdecilen finns det 25% där av de som gör avdrag för RUT-tjänster. I den lägsta inkomstdecilen är det en på hundra. Och den rikaste tiondelen av befolkningen får också ut 42% av kostnaderna för avdragen.

– Ulla Andersson, V (Agenda, 03-20-2016).

I text är det enklare att ta till sig, mot när man hör siffrorna sägas i en debatt. Det kräver även av den som lyssnar att man funderar över vad siffrorna innebär. Hon använder sig av två sätt att uttrycka andelar, procent och bråk: 25% i den högsta inkomstdecilen, en på hundra i den lägre. Kanske hade det varit tydligare att använda samma andelsangivning för att kunna jämföra. Eller att sammanfatta åt lyssnaren: det är 25 gånger fler i den högra inkomstdecilen mot den lägre som använder RUT-avdraget. Den sista meningen är svår att förstå innebörden av och kräver lite reflektion för lyssnaren. Kanske krävs det inte att lyssnaren förstår alla siffor och jämförelser, så länge den förstår att det är orättvist utifrån statistiken, vilket är ett syfte med det här uttalandet.

Å andra sidan är en förtjänst med detaljer på den här nivån att man visar att det finns undersökningar och forskning som stödjer det man säger, det ger konkreta bevis på hur något är fördelat eller vad det har kostat och det kan fördjupa förståelsen för problemet eller fenomenet för den som kan ta till sig av all information. Statistik och undersökningar fungerar bra enligt medielogiken att skapa nyheter kring. En ny undersökning kan presenteras som en nyhet – ”Enligt en ny undersökning från Göteborgs universitet...” – på ett sätt som kan vara svårt för en åsikt som partiet har haft länge. Att Vänsterpartiet är emot RUT-avdraget är ingen nyhet, men om de kan bära fram bevis för hur RUT-avdraget används kan det bli en nyhet.

Ulla Andersson säger senare i samma debatt:

Det största RUT-företaget får ungefär 100 miljoner från RUT-avdraget och plockar ut en vinst på 22 miljoner om året. – Ulla Andersson, V (Agenda, 03-20-2016).

Det uttalandet innehåller förtjänsten med detaljerad information utan att bli svårt att förstå. 22 miljoner av 100 miljoner som går till vinster istället för jobb, det är kort och koncist och kräver inte så mycket eftertanke för att ta in. Uttrycket *less is more* kan även tas i åtanke om man jämför Miljöpartiet och Moderaternas uttalanden nedan:

Det här en miljon i utanförskap, sanningen är att under er tid ökade de som var i detta utanförskap, utförsäkrade och arbetslösa, nu ser vi 110 000 fler i arbete sen tillträdde. Vi har 60 miljarder i investeringar i välfärdsbygget i det gröna samhällsbygget, vi satsar 4,5 miljard på miljöinvesteringar, 6 miljarder på bostäder, vi satsar massivt på skolorna, vi har 13 000 nya pedagogiska personal inom skolan nu, det här är att skapa arbeten...
– Isabella Lövin, Mp (Agenda, 29-05-2016).

De här traineejobben som Stefan Löfven brukar tala om, sist jag kollade var de 118 st.
– Anna Kindberg Batra, M (Agenda, 29-05-2016).

Återigen bör man fundera över vilken relation lyssnaren har till statsbudgeten. 118 traineejobb är inte mycket för ett land med över 9 miljoner invånare. Men hur mycket är 60 miljarder för välfärden? Hur många jobb får man för det? Det kan förstås vara som i Ulla Anderssons uttalande tidigare att Isabella Lövin staplar siffror på varandra för att få en effekt och ge intryck av att de gör stora satsningar, snarare än att den som tittar ska uppfatta alla siffror för sig. Det skulle kunna presenteras i stora siffror för sig i en artikel utifrån ur mycket de vill satsa inom respektive område, eller sammanfattande som att de vill göra stora investeringar i dessa områden. Båda väcker intresse och passar in i mediernas nyhetsvärdering.

Men detaljerad information kan även ges i andra former än siffror. Till skillnad från Jan Björklunds val av exemplifiering, genom en liknelse med ett hyreshus, för att förklara EU:s komplexa system, försöker Stefan Löfven förklara hur regeringen ligger till med ett EU-förslag kring flyktingmottagande genom detaljorientering:

Det är jag, Annika Merkel och Werner Faymann, från Österrike, som har gjort det stora gemensamma arbetet för att EU ska jobba tillsammans. Nu ligger det ett förslag, EU-kommissionen har lagt fram två, nu ska vi titta vilket av de två det blir. Jag träffar kommissionens ordförande nästa vecka...[blir avbruten]

– *Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).*

I ett försök att vara transparent och tydlig genom att förklara hur processen går blir det ändå otydligt vad det han säger betyder. Det är heller inte ett uttalande som kan antas gynna regeringen i en artikel. Det låter snarare som en bortförklaring och landar aldrig i ett konkret förslag. Jämför med tanken på om han gått direkt på sak och sagt att beslut ska fattas på ett möte nästa vecka. Samtidigt kan det vara farligt att lova mer än man kan hålla, vilket också är viktigt att komma ihåg. Man får inte anpassa sig till medierna på bekostnad av vad man faktiskt kan genomföra, för då kommer det antagligen att bli nyhetsartikeln veckan därpå.

5.2.6 Sammanfattning av konkretisering

Konkretisering tar sig flera olika uttryck, vilket gör det till en bredare kategori än konfliktorientering. Materiella perspektiv i form av tänkbara konsekvenser snarare än ideologiska ståndpunkter uttrycks oftast som skrämsel än som positiva konsekvenser. Partierna talar om hur utanförskapet kommer att påverkas negativt om inte deras åtgärder genomförs och vilka konsekvenser det kan tänkas få för samhället. Inga partier lägger fram förslag med positiva konsekvenser, exempelvis hur bra något kan bli om ett förslag genomförs. Att fokusera på negativa händelser är mer gynnsamt för medial uppmärksamhet, vilket kan vara en förklaring. Men det förekommer även utsagor som utgår ifrån principer och ideologi, något som inte brukar gynnas av medielogiken.

De ställningstaganden som görs är generella och slagkraftiga. Oftast är det ståndpunkter som de flesta partier kan hålla med om, som att sänka arbetslösheten eller värna om säkerheten. Det handlar mer om att adressera frågan för att visa att man bryr sig om den än att uttrycka åsikter om den. Det är ett sätt att påverka dagordningen och att bli associerad med frågor som exempelvis jämställdhet, som ses som något positivt.

Alla partier uttrycker konkreta förslag i på olika sätt. Generellt sett har Alliansen ”förpackat” sina förslag i form av namn eller begrepp som återkommer, medan Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna snarare resonerar kring sina utan att ha något samlingsnamn för dem. Miljöpartiet och Vänsterpartiet ger också förslag med namn, som växabidrag eller den återkommande sloganen ”10 miljarder till välfärden” i flera utsagor. Om man jämför regeringen mot Alliansen gör regeringen fler ställningstaganden än ger konkreta förslag, medan det förhåller sig mer jämt från Alliansens sida. Som regering förväntas de genomföra de förslag som de ger, vilket kan vara en anledning till att de är mer försiktiga. Alliansen som är i opposition vill visa sig handlingskraftiga och att de har idéer för att vinna stöd men förväntas inte genomföra sina förslag i nuläget.

Detaljenskaper ger sig främst uttryck genom siffror, undersökningar och statistik. Det är gynnsamt för utifrån medielogiken, men kan också vara förvirrande om de används på fel sätt. I partiledardebatten ges färre detaljerade bakgrunder till förslagen än i debatterna med enbart två personer. Kanske kan det bero på att det finns mer tid och utrymme för att utveckla sina resonemang där och att partiledardebatten har ett högre tempo som bara ger utrymme för kortare beskrivningar.

Det förekommer en del exemplifieringar i form av uttryck eller metaforer. Det är främst Jan Björklund från Liberalerna som gör liknelser med metaforer, något som kanske ska ses som en personlig stil snarare än en taktik. Å andra sidan kan det underlätta att förklara komplexa system, som EU, medan i andra sammanhang kan det ta fokus från ämnet och vara svårt att återberätta kortfattat. Det finns ofta inte plats för en lång anekdot i en artikel eller ett inlägg.

5.3 Förenkling

Förenkling utgörs av *dagordning* (ämnesbredd), *argumentation* och *inriktning på den omedelbara framtiden*.

När det gäller dagordning är ämnesbredd som tidigare nämnt svårt att diskutera utifrån hur politikerna uttrycker sig, då de snarare har inflytande över hur de pratar om något än vad de ska prata om. Därför kommer fokus att ligga vid problemformulering och gestaltning under *Dagordning*. Istället för att studera antal ämnen som i en kvantitativ studie, studerar jag istället på vilket sätt dagordningen beskrivs. Vidare exempel på detta kommer att ges under rubriken *Dagordning*.

Argumentation innebär brist på densamma, alltså utsagor där skäl eller konsekvenser inte anges utan politikerna uttrycker förslag eller åsikter utan att motivera varför.

Inriktning på den omedelbara framtiden. Vad som bedömas som den *omedelbara framtiden* kan förstås diskuteras, vilket det kommer att göra utifrån sammanhang under den rubriken.

5.3.1 Dagordning

Genom att försöka beskriva ett problem eller en situation utifrån vad som gynnar de egna intressena försöker politiker påverka gestaltningen av det i mediernas rapportering. Dagordningen påverkas av vilka ämnen debatten tar upp och vilka som av olika skäl bedöms ha störst nyhetsvärde senare i rapporteringen om debatten. Men gestaltningen har en stor påverkan på väljarna, varpå politikerna vill påverka den.

Återkommande i beskrivningen av asylfrågor och flyktingvågen är att det pågår en kris, att situationen är akut, att den kräver särskilda åtgärder som inte redan tillämpas under normala omständigheter och att ansvar måste tas (underförstådd kritik om att ansvar inte tas som det ser ut nu). Alliansen, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna kritiserar regeringen för att inte ha kontroll över situationen och inte ha några lösningar. Regeringen använder ett mindre alarmerande språk och beskriver inte situationen som fullt lika dramatisk. I diskussioner om integration och arbetsmarknad nämner Alliansen ord som ”bidragsberoende”, ”utanförskap” och ”kris”. I exemplet nedan beskriver Moderaterna och Socialdemokraterna arbetslösheten som kris respektive utmaning:

Vi ser en total brist på krisinsikt från regeringens sida.

– Elisabeth Svantesson, M (Agenda, 15-05-2016).

Vi har stora utmaningar framför oss. Då gäller det att man ser hur verkligheten ser ut och inte förblindas av sin ideologi och sina älsklingslösningar.

– Ylva Johansson, S (Agenda, 15-05-2016).

Vi har inte utmaningar, vi har problem. – Elisabeth Svantesson, M (Agenda, 15-05-2016).

Först och främst måste vi dela problembilden, och den är mycket, mycket allvarligare än Johansson menar. – Elisabeth Svantesson, M (Agenda, 15-05-2016).

I debatten mellan Elisabeth Svantesson och Ylva Johansson ligger fokus vid huruvida situationen på arbetsmarknaden är en kris eller en utmaning, där båda använder ord som gynnar deras parti i den position de befinner sig i. Som opposition är det bättre om regeringen inte kan hantera en kris, medan utmaningar som något mer positivt, något som kan hanteras även om det finns svårigheter. Båda sidor försöker beskriva problemet på det sätt som gynnar dem i en medial gestaltning, det *hur* som tidigare diskuterades utifrån gestaltningsteorin (Shehata, 2015).

Man bör ha i åtanke att media förhåller sig kritiskt till dessa uttalanden och är medvetna om att politikerna försöker påverka hur det rapporteras om dem. Men med namn på förslag eller begrepp för att beskriva problem som återges i citeringar eller till och med fastar som beskrivningar av något (exempelvis ”utanförskapet”) kan den egna agendan gynnas.

Jan Björklund ställer jobb som är ”lite enkelt” med ”lägre lön” mot ett ”livslångt utanförskap” och ”bidragsberoende”:

Det vi talar om är att av dem som lever på bidrag idag är det bättre att få ett jobb som är lite enkelt med lägre lön än att de fortsätter leva på bidrag, för problemet är att väldigt många av dem som kommer till Sverige lever på ett livslångt utanförskap och bidragsberoende.

– Jan Björklund, L (Agenda, 06-03-2016).

Genom hans problemformulering och ordval framställer han situationen som att hans förslag ska rädda människor från något farligt mot en förhållandevis liten uppoffring, medan Jonas Sjöstedt beskriver samma sak såhär:

Det här är ett sabotage och det öppnar för det här råa utnyttjandet som följer på arbetsmarknaden om man ger arbetsgivaren den här makten.

– Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

I hans beskrivning av situationen är det farliga att genomföra Jan Björklunds räddning och att det i sig ska leda till ”rätt utnyttjande”. Båda stärker sina beskrivningar med starka, målande ord, något som passar utmärkt i media. Det finns en tydlig konflikt i mellan båda sidor, dels hur problemet ska lösas men först och främst vad som ens är problemet.

Det finns även inslag av det i debatten om EU mellan Jan Björklund och Jimmie Åkesson:

Egentligen vill ju ni något annat, ni vill ju ha mer överstatlighet, mer centralstyrning, flytta mer makt till Bryssel.– Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 06-03-2016).

*Det är det du kallar överstatlighet, ibland måste man rätta sig efter vad de andra tycker och det är jag beredd att göra för att få ett Europeiskt samarbete.
– Jan Björklund, L (Agenda, 06-03-2016).*

Jan Björklund talar om ett samarbete, ett positivt ord för att dela på makt, medan Jimmie Åkesson talar om överstatlighet och centralstyrning, negativa begrepp. Jimmie Åkesson benämner faktiskt användandet av olika namn, ord och begrepp inom debatten, men gör det som kritik mot övriga partier:

Man förundras lite över påhittigheten från båda håll här när det gäller nya namn på gammal politik som aldrig har fungerat. – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 06-03-2016).

De egna beskrivningarna av ett problem eller en situation kan användas emot en, som i exemplet nedan:

Ylva Johansson sa häromdagen att det inte är någon kris på svensk arbetsmarknad. Men om nu 1 miljon snart är i utanförskap och det tar så lång tid att komma i jobb då måste vi göra betydligt mer. – Elisabeth Svantesson, M (Agenda, 15-05-2016).

Antingen har Ylva Johansson haft fel eller ljugit när hon sa att det inte var någon kris på svensk arbetsmarknad, eller så har hon rätt, men då är det konstigt att det finns en miljon i utanförskap som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. När hon framför det på det här sättet låter det som om Ylva Johansson ljuger, även om det är mer troligt att hon har en annan förklaring till varför hon inte kallar det för kris. Ylva Johansson råkar senare ut för samma motargument i en annan debatt med Annie Lööf, där de båda parterna återigen beskriver situationen olika. Annie Lööf bemöter hennes problembeskrivning såhär:

Den här debatten blir så tråkig när den förljugs. – Annie Lööf, C (Agenda, 21-02-2016)

Jan Björklund låter frågan om integration övergå till frågan om hedersrelaterat våld och hur det ska motarbetas. Det har inte nämnts något om brott och poliser tidigare i debatten, utan handlar enbart om integration. Han beskriver det hedersrelaterade våldet enligt följande:

Det här kommer att vara en stor jämställdhetsutmaning, det kommer att vara 2000-talets största jämställdhetsutmaning de närmaste årtiondena.

– Jan Björklund, L (Agenda, 29-05-2016).

Genom att ge sin syn på hedersrelaterat våld och hur viktig han bedömer frågan att vara blandas den ihop med integrationsfrågan. Det är enklare att föreslå åtstramningar om något negativt förknippas med frågan, vilket kan ses som ett försök att förskjuta ämnet från integration till hedersrelaterat våld. Han gör ytterligare en förskjutning av frågan till att handla om jämställdhet, vilket kan ses som ett försök att bredda dagordningen och gestalta problemet på ett sätt som gynnar hans intressen, ökade resurser till polisen som han tidigare nämnde.

Även Isabella Lövin och Ebba Busch Thor gör uttalanden som börjar i en fråga och sedan glider över i en annan som de hellre vill tala om:

Jag tycker att det är helt fruktansvärt horribelt det som händer på medelhavet där 700 människor har dött och det är en situation som hela Europa måste ta ansvar för. Vi jobbar väldigt hårt för att hjälpa på plats med bistånd, samtidigt vill jag säga att jag är väldigt glad och stolt över att Miljöpartiet sitter i regering för första gången i den kanske allra svåraste perioden i svensk modern historias inrikespolitik och den internationella flyktingsituationen, och vi har förmått att ta ansvar. Varför gjorde vi det? Jo, för att vi ser att om vi inte gör det lämnar vi Sverige i sämre skick och mer splittrat och lämnar även fältet fritt för de bruna krafter som blåser över Sverige och Europa. Därför behövs det en grön röst i Sveriges regering. – Isabella Lövin, Mp (Agenda, 29-05-2016).

Vi ska ha en medmänsklig asylrätt som gör det möjligt för människor i nöd att kunna söka asyl i Sverige. Men det som vi missar i den här debatten, som regeringen missar, det är det fokus på människor som har fått avslag på sina asylansökningar de behöver lämna landet för att lämna resurser och utrymme till de som verkligen behöver det. Och jag undrar, Stefan Löfven, hur du kan tycka att det är okej, att en asylsökande som missbrukar vår generositet här i Sverige, som sexuellt ofredar unga tjejer i vårt land kan få stanna?
– Ebba Busch Thor, Kd (Agenda, 29-05-2016).

Isabella Lövin övergår till att prata om varför Miljöpartiet sitter kvar i regeringen istället för att svara på frågor om deras ställningstagande i och med den nya asyllagen och Ebba Busch Thor övergår till att prata om sexuellt ofredande från asylfrågan. Ämnena ligger nära varandra, varpå en smidig övergång kan göras utan att det blir för uppenbart, men att få prata om något som det egna partiet har förslag inom eller kan kritisera regeringen utifrån är bättre än att svara på en fråga som man inte är lika intresserad av eller har något att hämta ifrån.

5.3.2 Argumentation

En svår gränsdragning vid argumentation är mellan vad som behöver argumenteras för uttryckligen, och vad som är underförstått från tidigare uttalanden i samma debatt eller vad som partiet starkt förknippas med. Textens meningsbärande enheter och kontext måste läsas in i analysen för att bedöma det. En del saker kan även ses som så pass självklara att de inte behöver argumenteras för, som att det är bra att skapa jobb. Det förekommer en del utsagor utan vidare argumentation, men de flesta åsikter och uttalanden motiveras tidigare i debatten eller kan ses som underförstådda utifrån partitillhörighet. Alliansen kan dra nytta av sin enade agenda i vissa frågor där en politiker kan framföra ett längre resonemang för att andra sedan instämmer i mer kortfattad form, eller utifrån andra vinklar. Sverigedemokraterna argumenterar oftast inte för sina förslag eller åsikter, men de håller även en lägre profil i partiledardebatten och säger inte så mycket jämfört med vänster- och högerblocket. Oftast uttalar sig Jimmie Åkesson om vad de andra partierna säger i förhållande till varandra och pekar ut brister i vad de säger. Ett exempel är hur han svarar i frågan om enkla jobb:

Vi behöver riktiga jobb. Vi behöver riktiga jobb i välfärden, i industrin, på landsbygden, vi behöver rusta försvaret. Jag bryr mig inte om ifall jobben är enkla eller svåra, det viktiga är att skapa riktiga jobb. – Jimmie Åkesson, Sd (Agenda, 29-05-2016).

Att det behövs fler jobb är alla överens om och debatten handlar främst om lönen för dessa jobb. Det framgår inte hur han vill skapa fler jobb, bara att han vill att de ska skapas.

Jan Björklund gör ett ställningstagande utan att motivera varför han tycker så:

Får jag svära i kyrkan? Det behövs lägre ingångslöner för enkla jobb för nyanlända. Lägre ingångslöner behövs. – Jan Björklund, L (Agenda, 29-05-2016).

Även om det har framgått av tidigare resonemang i debatten att Alliansen ställer sig bakom förslaget nämner inte Jan Björklund det, utan betonar bara behovet av lägre löner. Det kan vara mer koncist och slagkraftigt att uttrycka sig på det här sättet.

Ulla Andersson diskuterar också jobbskapande och föreslår mer pengar till kommuner och landsting:

Vår prioritet är 10 miljarder till kommun och landsting. Det skulle göra livet bättre för så många. Speciellt för oss kvinnor. – Ulla Andersson, V (Agenda, 20-03-2016).

Varför underlättar det särskilt för kvinnor? Varför just 10 miljarder? Det nämns inte tidigare i samma debatt, men antagligen syftar hon på att offentlig sektor är en kvinnodominerad arbetsplats och att mer resurser där skulle göra deras arbetsmiljö och villkor bättre. Men Ulla Andersson motiverar det inte och får heller inga motfrågor från varken Miljöpartiet eller moderatorn.

När Ylva Johansson får en motfråga från moderatorn angående det ”krångel” hon beskriver kring att anställa nyanlända svarar hon såhär:

*Moderator – Men om vi stannar vid det här med krånglet, kan du inte fixa det?
Ylva Johansson, S – Jo, det är klart att jag ska! Det är jag som är ansvarig. Jag ska fixa det.
(Agenda, 15-05-2016).*

Det finns alltså ”krångel” kring hur systemet ser ut idag, något som Ylva Johansson har för avsikt att ändra på, men hur det ska ändras får man inte veta. Kanske vill hon betona att det är hennes ansvar och att hon ska ordna det, punkt slut, men det väcker såklart frågor för den som lyssnar. Elisabeth Svantessons följer snabbt upp med det mer konkreta förslaget om att ”9 stöd ska bli 1”.

En fördel med att svara så bestämt utan argument som både Jan Björklund och Ylva Johansson gör är att det signalerar att det inte finns något ytterligare att diskutera, att det är en sanning som inte behöver argumenteras för. Nackdelen är när någon motpart är vaken och kan följa upp det med ett konkret förslag, vilket ofta får dem att framstå som mer förberedda och ha en konkret åtgärd planerad. Det kan påverka hur situationen kommer att återges i andra mediala sammanhang.

Jan Björklunds uttalande om 2000-talets största jämställdhetsutmaning motiveras inte ytterligare eller jämförs med andra problem inom samma område. Varför är det den största utmaningen inom jämställdhet kommande årtionden?

*Det här [hedersrelaterat våld] kommer att vara en stor jämställdhetsutmaning, det kommer att vara 2000-talets största jämställdhetsutmaning de närmaste årtiondena.
– Jan Björklund, L (Agenda, 29-05-2016).*

Det förekommer som sagt inte lika många utsagor som saknar argument i jämförelse med andra kriterier, som exempelvis polemik som förekommer oftare. De flesta utsagor innehåller argument som motiverar varför de tycker något eller gör ett visst ställningstagande.

5.3.3 Inriktning på den omedelbara framtiden

Tid är en viktig faktor för nyhetsvärdering. Ju närmare något är tidsmässigt, oavsett om det snart kommer att inträffa eller nyligen har inträffat, desto intressantare anses det vara för allmänheten. ”Den omedelbara framtiden” är som tidigare nämnt en definitionsfråga som får tolkas utifrån sitt sammanhang. I processer som kräver långsiktigt arbete, som klimatfrågan, kan tio år ses som den omedelbara framtiden, medan hanteringen av flyktingvågen kan kräva åtgärder inom kommande veckor. Genom att betona att något är akut och att det sker nu skapas engagemang och kommunicerar att det är viktigt att prioritera:

Men nu för att komma tillbaka till det som debatten handlar om, nämligen barn och vuxna som drunknar i sjöodugliga båtar på medelhavet. Det är ju inte över nu, det är ju nu säsongen börjar när fler båtar kommer att försöka ta sig över havet från Libyen.
– Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

På frågan om hur länge Sverige ska tillämpa tillfälliga uppehållstillstånd svarade Stefan Löfven såhär:

Det är tillfälliga under 3 år, det är det förslaget som läggs, sen måste vi ju naturligtvis se hur verkligheten ser ut då. Nu gäller det under tre år, så får vi se hur verkligheten ser ut då.
– Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

Han menar att det utifrån den verklighet som vi känner till nu är rimligt att införa tillfälliga uppehållstillstånd, medan det om tre år kan se annorlunda ut. Utifrån principer och ideologi kring asylfrågor skulle svaret ha sett annorlunda ut – oavsett om det var för eller emot – då dessa värden anses vara mer bestående och rimligtvis inte borde ändras inom tre år. Det är ett konkret förslag och ett tydligt ställningstagande, vilket gör att det har ett högt nyhetsvärde utifrån medielogiken och också i sitt politiska värde. Han betonar sedan den akuta situationen vidare:

Men sen måste vi ha den asylsökningprocess som vi har, här gäller det att ha ett helhetsgrepp om migrationen. Den frågan är viktig, men vi måste ha ett helhetsgrepp. Vi har idag en enorm flyktingvåg, den största sen andra världskriget.

– Stefan Löfven, S (Agenda, 29-05-2016).

Till en början argumenterar Stefan Löfven utifrån helhetsgreppet, något som kan kopplas till principer om asyl och hur det påverkar andra delar av samhället och dess system. Men genom att återigen rikta fokus mot den omedelbara framtiden – ”idag har vi en enorm flyktingvåg, den största sen andra världskriget” – motiverar han att avvika från principer för att hantera den nuvarande situationen.

Jonas Sjöstedt fokuserar också på en lösning i den omedelbara framtiden, snarare än en process av mer långsiktigt arbete:

Då måste vi sätta press på de länder som inte sköter sig. Ungern och Polen har lovat att ta emot flyktingar, nu vägrar de att göra det. Samtidigt betalar vi nästan den högsta medlemsavgiften till Eu per person – Ungern får mest. Jag tycker att vi ska hålla inne med betalningen! Det är det enda språket de förstår! – Jonas Sjöstedt, V (Agenda, 29-05-2016).

Genom att inte betala in avgiften till EU kommer det att påverka länderna direkt inom en snar framtid, istället för att föreslå en lösning som påverkar dem på längre sikt. Vad händer nästa gång när det är dags att betala medlemsavgiften till EU om situationen är densamma?

Vi står inför en unik och akut situation i Sverige, den med integrationsutmaningen. Vi vet att det har kommit väldigt många till vårt land och ungefär hälften av de nyanlända saknar eller har väldigt låg utbildning. Då krävs det extraordinära åtgärder och jag tror att vi behöver fler enkla jobb. – Annie Lööf, C (Agenda, 29-05-2016).

Annie Lööf beskriver situationen som unik och akut, vilket understryker behovet av att handla snabbt. Sverige behöver fler enkla jobb för att lösa den akuta situationen, utan att argumentera för långsiktiga, möjliga konsekvenser av detta.

Miljöpartiet argumenterar för sitt handlade nu utifrån historien och framtiden. Isabella Lövin bemöter frågan om varför Miljöpartiet sitter kvar i regeringen trots att de inte är nöjda med den asylpolitik som förs:

Samtidigt vill jag säga att jag är väldigt glad och stolt över att Miljöpartiet som för första gången sitter i regering, i den kanske allra svåraste perioden i svensk modern historias inrikespolitik och den internationella flyktingsituationen, och vi har förmått att ta ansvar. Varför gjorde vi det? Jo, för att vi ser att om vi inte gör det lämnar vi Sverige i sämre skick och mer splittrat och lämnar även fältet fritt för de bruna krafter som blåser över Sverige och

Europa. Därför behövs det en grön röst i Sveriges regering.

– Isabella Lövin, Mp (Agenda, 29-05-2016).

Hon diskuterar tidsperspektivet utifrån att det är det kan vara den allra svåraste perioden i modern svensk historia som pågår just nu. Om Miljöpartiet skulle lämna regeringen skulle det lämna plats för bruna politiska krafter, vilket är anledningen till att de inte har gjort det. Hon ramar in tiden som pågår just nu och varför Miljöpartiet måste stå emot det hot som finns i vår direkta närhet, geografiskt och tidsmässigt, för att ta sitt ansvar. Trots att det går emot deras principer och ideologi försöker hon få situationen nu att framstå som ett rimligt undantag.

5.3.4 Sammanfattning av förenkling

Förenkling uttrycks genom att skala bort från frågan och fokusera på en mindre bit av helheten. Det kan ses både inom *Argumentation* och *Inriktning på den omedelbara framtiden*. Att göra utsagor utan att argumentera för dem ytterligare kan ses som ett uttryck för självsäkerhet och självklarhet. Men det kan också slå om i fall en skicklig politiker ställer motfrågor eller svarar för egen del på ett sätt som gör att dennes utsaga låter mer rimlig eller trovärdig. Oavsett vilket är självklara, kortfattade utsagor gynnsamma för media att återge. I den bemärkelsen har *Argumentation* likheter med *Ställningstaganden*, med skillnaden att ställningstaganden kan ha motivering eller argument som stödjer dem. Sverigedemokraterna utmärker sig bland partierna genom att ofta göra utsagor som inte motiveras eller placeras i kontext. Oppositionspartierna är mer kritiska och ifrågasätter regeringen, vilket tidigare har diskuterats utifrån att de kan utkrävas på ansvar till skillnad från oppositionen, vilket pressar dem att ange mer argument när de blir ifrågasatta. Men även om oppositionspartierna, förutom Sverigedemokraterna, inte blir ifrågasatta lika ofta som regeringen, anger de oftast skäl och konsekvenser i förhållande till sina åsikter och förslag.

Inriktning på den omedelbara framtiden syns genom beskrivning av situationen som ”akut” när det gäller frågor som att skapa enkla jobb och asylpolitik. Den akuta situationen används som ett argument för att göra undantag från principer som partiet annars följer. Det förekommer både inom regeringen och inom Alliansen, medan Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet håller på sina principer oavsett situationen. Det vill säga, de argumenterar inte för att frånga några av sina principer på grund av situationen, utan har samma ståndpunkter som vanligt. Både regeringen och Alliansen uttrycker förslag som situationen kräver – exempelvis lägre löner eller skärpt asylpolitik – men understryker att det beror på situationen och inte deras egentliga åsikter.

Dagordning som förenkling är inte tillämpligt på samma sätt som de två tidigare kategoriseringarna. Det handlar snarare om att vinkla och vrida debatten än att skala bort ifrån den. De olika partierna beskriver situationer olika utifrån vad som gynnar dem (hur). De uttrycks ibland genom namn på förslag eller begrepp som beskriver den diskussion som de vill ha, exempelvis ”bidragsberoende” eller ”livslånga utanförskap” som kräver kraftigare åtgärder än att tala om bidrag under en etableringsperiod. Det skapar en konflikt mellan de olika sidorna i debatten. Problembeskrivningen som inte gynnar den egna agendan bemöts antingen med en egen beskrivning eller med att säga att det inte stämmer eller att någon ljugar. Det finns några exempel på hur politiker börjar besvara en fråga och sedan låter den övergå i en närliggande fråga eller en fråga som de hellre vill svara på, som ett sätt att påverka dagordningen (vad).

6. Diskussion

6.1. Sammanfattning och slutsatser

I följande avsnitt sammanfattas de viktigaste slutsatserna och besvarar frågeställningarna. Avslutningsvis ges förslag på vidare forskning.

6.1.1 Politisk kommunikationen i förhållande till medielogiken

I den här studien har jag försökt att visa på olika explicita och implicita anpassningar till medielogiken. Ibland kan anpassningen vara direkt uttalad och förekomma vid flera tillfällen, medan den vid andra tillfällen snarare kan vara en antydning till anpassning. Anpassningar görs både för att framhålla det egna partiet eller samarbetet i bättre dager och även för att kritisera andra partier.

Konfliktorientering är den av de tre klassificeringarna som oftast förekommer. Inom den kategorin är polemik mest förekommande genom flera olika uttryck, vilket kan antas bero på att kritik skapar konflikter mellan partierna vilket är bra både för mediernas rapportering, men även för väljarnas förståelse för var partierna står i förhållande till varandra, vilket gör det lättare att skilja dem åt och välja ett parti att rösta på. Kritiken riktas ofta mot en person, antingen en minister eller partiledaren, även om den är avsedd för hela partiet. Det konkretiserar för väljarna och medias rapportering vem som är ansvarig, mot att kritiken sprids ut över ett helt parti eller block. Kritiken fokuserar sällan vid privatpersoner eller deras personliga egenskaper, även om det kan antydning att någon ljuger eller inte har den kompetens som krävs för sitt uppdrag. Skuldbeläggning förekommer också relativt ofta, men är mer problematiskt då skuld är ett resultat av ett handlande, vilket gör att det är lättare att rikta mot regeringen än oppositionen. Då materialet är från våren 2016 är den föregående mandatperioden inte allt för långt bort, vilket gör att det även förekommer skuldbeläggning från regeringen till Allianspartierna, men i lägre grad.

Konkretisering förekommer framförallt genom tydliga ställningstaganden och konkreta förslag. Varken detaljorientering eller exemplifiering används särskilt ofta, även om det finns några exempel. Jag har tidigare diskuterat om det kan bero på att de kan få motsatt effekt till konkretisering och istället göra saker svårare att förstå när det gäller detaljorientering. Samtidigt finns det en lägre grad av detaljorientering med enstaka siffror eller statistik som förekommer mer än längre, faktatunga resonemang. Kanske räcker det att fokusera på de viktigaste detaljerna för att kommunicera till väljare och media att de är viktigast, snarare än att få dem att förstå all bakgrund som ledde fram till insikten. Genom att skala av sitt budskap i debatten har partierna bättre kontroll över vilka siffror som kan komma att publiceras i media, mot om de skulle ge ett större faktaunderlag i sina uttalanden och låta

medierna göra ett eget urval. Ett exempel på detta är hur Västernpartiet fokuserar vid ”10 miljarder till välfärden” men inte hur de kom fram till den summan eller vilka kostnader den ska täcka.

Förenkling syns framför allt genom dagordning, även om det inte förekommer lika många exempel på förenkling som konkretisering och konfliktorientering. Det kan bero på att konkretisering täcker in fem kategorier, jämför med tre i de övriga. Men också att polemik utgör en så stor del av debatten att konfliktorientering blir den vanligast förekommande. När det gäller dagordning lyfts exempel på hur partierna försöker beskriva problem eller situationer på ett sätt som gynnar deras agenda. I debatten mellan Annie Lööf och Ylva Johansson diskuteras ”problem” mot ”utmaningar”, tills Annie Lööf får nog och utbrister ”Vi har inte utmaningar, vi har problem!”. Om ens egen beskrivning av situationen används i rapporteringen kring den har det partiet fördel av att deras uttalanden passar in i bilden.

Det finns många exempel på inriktning på den omedelbara framtiden används, speciellt när det kommer till frågor om asyl och flyktingmottagande. Den akuta situationen betonas för att motivera olika förslag och åtgärder, även om dessa går emot ideologi och principer som partiet annars följer. Det kortsiktiga perspektivet ska motivera och förmildra vissa beslut som annars hade sett som förstrama av väljarna.

Det finns många inslag i debatterna som stämmer överens med medielogiken och kan ses som en anpassning till den, på medveten och även på viss del omedveten nivå utifrån de fyra faser av medialisering (Strömbäck, 2008a). De förekommer i olika grad och uttrycks på olika vis, något som jag har diskuterat i varje avsnitt efter att exempel har presenterats. Vissa saker är enklare att utföra, som att kritisera andra partier eller göra ställningstaganden (vilket är en del av den politiska logiken med). Andra saker, som spelgestaltning och dagordning är svårare att uttrycka då det handlar mer om hur något återges.

6.1.2 Skillnader mellan partierna

Det finns vissa skillnader mellan hur politiker uttalar sig som kan ses i förhållande till dynamiken mellan partierna. De uttrycks oftast utifrån vilka partier som samarbetar och om de befinner sig i maktposition eller ej. Det finns även exempel på inslag som snarare kan ses som en enskild politikers uttryck eller personlig strategi, snarare än en rollfördelning inom blocket. Jan Björklund lyftes tidigare fram som exempel utifrån sitt användande av metaforer. Det är tydligt i debatten att regeringen och Alliansen är de med mest inflytande, vilket uttrycks genom att de fokuserar mer på varandra än på Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet, både politisk och utifrån användningen av medielogiken.

Allianssamarbetet är det största och består av hälften av riksdagspartierna. De kritiserar aldrig varandra, håller en enad front mot de andra partierna och framförallt mot regeringen, då de är i opposition. Skuldbeläggning, polemik, inriktning på materiella perspektiv, tydliga ställningstaganden och konkreta förslag utmärker deras strategi. De försöker även påverka dagordningen genom att etablera begrepp och problembeskrivningar som gynnar deras intressen. De försöker inte skapa konsensus eller samarbeten utan förstärker hellre olikheter och konflikt mellan dem och regeringen. Regeringen å andra sidan vill hellre skapa konsensus mellan sig och de andra riksdagspartierna (undantaget Sverigedemokraterna, vilka det kan anses gynnsamt att inte vara överens med). Ett bra ledarskap ska kunna ena de olika sidorna, och en lägre förekomst av konflikter och kritik får deras lösningar att framstå som bättre, än om det återkommande kritiserar. Regeringen gör fler ställningstaganden än ger konkreta förslag, medan det inom Alliansen är mer jämt fördelat. Regeringen ger inte ett lika samlat intryck som Alliansen, utan argumenterar mer utifrån partitillhörighet än som grupp. Jag diskuterade olika roller inom Alliansen och hur det skulle kunna vara en medveten strategi vem/vilka som ger mest kritik och skuldbeläggning, och vem/vilka som får ge fler konkreta lösningsförslag. Det finns inga tydliga liknande roller inom regeringen.

Sverigedemokraterna som brukar placera sig i opposition mot samtliga partier har inte tillräckligt med mandat för att kunna utkrävas på ansvar, vilket ger dem ett bra utgångsläge för att kritisera alla andra utan att få allt för mycket kritik tillbaka. De använder sig mer av de mediologiska kriterierna som skapar konflikter än som kommunicerar lösningar eller detaljkunskap. Vänsterpartiet har en liknande position som Sverigedemokraterna, men var inte utestängda från samarbete med regeringen, även om de tackade nej. Deras kommunikation utmärks av fler förslag, fler detaljer och skarp kritik mot både Alliansen och regeringen.

Hittills har jag försökt sammanfatta skillnader mellan partierna, men vill avslutningsvis tillägga att de har mer gemensamt när det kommer till anpassning till mediologiken än vad som skiljer dem åt. Jag tror att skillnaderna beror mer på maktförhållandena än strategier, vilket i så fall skulle uttryckas i omvänt om regering och opposition skulle byta plats i nästa val. De skillnader som är mer utmärkande för partiet eller samarbetet i sig snarare än för maktpositionen är att Alliansen oftare har namn på förslag, begrepp för att beskriva förhållanden och en mer ”putsad” kommunikation i den bemärkelsen i jämförelse med Socialdemokraterna framförallt, som har längre resonemang och färre slagkraftiga uttryck. Det kan tänkas att Alliansen är mer öppen för expertinblandning från andra branscher där den typen av kommunikation förekommer, mot Socialdemokraterna som i den bemärkelsen då fortfarande skulle styras lite mer av politisk logik.

6.2. Avslutande reflektion kring medielogik

I teorienomgången diskuteras begreppet och teorin medielogik utifrån vad det egentligen är. Det är ett begrepp som beskriver ett mönster som kan förekomma på olika nivåer, både inom specifika medier eller inom media som sådan. Den är dynamisk över tid och plats, och det finns ingen exakt definition av den. Jag har i mitt resultat invänt mot att allt som stämmer överens med medielogiken skulle vara en effekt av den, då innehållet påverkas av andra saker med, samtidigt som politiker följer en politisk logik som har likheter med medielogiken. Syftet har varit att undersöka vilka delar av medielogiken (utifrån den analytiska operationaliseringen som jag har använt) som förekommer och hur det kan se ut, vilket gör att exempel som stämmer överens med teorin har lyfts fram. Den här studien bekräftar därmed teorin snarare än att ifrågasätta den, även om kritik och invändningar har lyfts fram. Det går dock inte att säga om förekomsten av det som teorin pekar ut är ett bevis på att den stämmer, men den kan visa på exempel att den förekommer och hur det ser ut.

6.3 Förslag på vidare forskning

Under arbetets gång har nya frågor väckts kring materialet och frågeställningen. Jag har inte kunnat inkludera allt i det här arbetet, men lämnar tankarna som förslag till vidare forskning.

Något som jag har funderat över under arbetets gång är hur den faktiska medierapporteringen efter en debatt ser ut. Genom en kvantitativ insamling och analys skulle den rapporteringen kunna jämföras med den här studiens resultat. Det vore intressant att se vilka inslag i debatterna som blir nyheter, hur dessa gestaltas och om olika typer av medier nyhetsvärderar på ett liknande sätt. I bilaga 1 har jag samlat några pressklipp som smakprov på hur anpassningen uttrycktes i nyhetsrapporteringen i några dagstidningar. Dessa ska ses som ett axplock och inte en representativ återgivning. En vidare studie som systematiskt jämför innehåll i debatterna utifrån medielogik med mediernas nyhetsurval skulle kunna visa i vilken grad Strömbäcks senare faser har infunnit sig i svensk politisk kommunikation.

Den här studien har utgått från hur olika partier anpassar sig till medielogiken och i förhållande till varandra, medan ett annat möjligt upplägg och jämförelsepunkt skulle kunna vara att se hur anpassningen ser ut i förhållande till frågan. Jag har kort nämnt i resultatkapitlet att EU-medlemsfrågan inte är lika aktuell som flyktingvågen och asylmottagandet, men inte gjort någon analys av hur det motiverar vikten av att synas mer i den aktuella frågan och därmed viljan att anpassa sig. Partiernas respektive ”ägarskap” i frågor – Miljöpartiet äger miljöfrågorna, Liberalerna äger skolfrågorna – kan också påverka hur de uttalar sig kring olika frågor.

7. Referenser

- Altheide, D. L., & Snow, R. P. (1979). *Media logic*. Beverly Hills: Sage.
- Asp, K. & Esaiasson, P. (1996) *The modernization of Swedish Campaigns: Individualization, Professionalization, and Medialization*. I. Swanson & Mancini (Red./Ed.), *Politics, media and modern democracy: An international study of innovations in electoral campaigning and their consequences* (s.73-90). Westport, Conn;London;: Praeger.
- Asp, K. (2003). *Medieval 2002: Partiskheten och valutgången : En studie av valrörelsens medialisering*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Bergström, G., & Boréus, K. (2005). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (2., [omarb.] uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur.
- Cobb, R. W., & Elder, C. D. (1983). *Participation in american politics: The dynamics of agenda-building* (2.th ed.). Baltimore, Md: Johns Hopkins Univ. Press.
- Ekström, M., & Larsson, L. (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap* (2. uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur.
- Esaiasson, P., Håkansson, N., & Stiftelsen Etermedierna i Sverige. (2002). *Besked ikväll: Valprogrammen i svensk radio och tv*. Stockholm: Stift. Etermedierna i Sverige.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (4., [rev.] uppl. ed.). Stockholm: Norstedts juridik.
- Esser, F., & Strömbäck, J. (2014). *Mediatization of politics: Understanding the transformation of western democracies*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Gibson, R., & Römmele, A. (2001). *A party-centered theory of professionalized campaigning*. *Harvard International Journal of Press/Politics*, 6(4), 31-43.
doi:10.1177/108118001129172323
- Gibson, R. K., & Römmele, A. (2009). *Measuring the professionalization of political campaigning*. *Party Politics*, 15(3), 265-293. doi:10.1177/1354068809102245
- Graneheim, U. H., Lundman, B., Umeå universitet, Institutionen för omvårdnad, & Medicinska fakulteten. (2004). *Qualitative content analysis in nursing research: Concepts, procedures*

and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2), 105-112.
doi:10.1016/j.nedt.2003.10.001

Grusell, M., & Nord, L. (2015). Vinnande kampanjer, förlorade val partiernas politiska kommunikation i valrörelsen 2014. ().DEMICOM, Mittuniversitetet, 2015, Sundsvall, Sundsvall.

Hjarvard, S. (2013). *The mediatization of culture and society*. London: Routledge.
doi:10.4324/9780203155363

Kovach, B., & Rosenstiel, T. (2003). *The elements of journalism*. London: Guardian.

Larsson, L. (2005). *Opinionsmakarna: En studie om PR-konsulter, journalistik och demokrati*. Lund: Studentlitteratur.

Lees-Marshment, J. (2001). The marriage of politics and marketing. *Political Studies*, 49(4), 692-713.
doi:10.1111/1467-9248.00337

Lees-Marshment, J. (2009). Political marketing and the 2008 new zealand election: A comparative perspective. *Australian Journal of Political Science*, 44(3), 457-475.
doi:10.1080/10361140903067243

Lilleker, D., & Negrine, R. (2002). Professionalization: Of what? since when? by whom? *Harvard International Journal of Press-Politics*, 7(4), 98-103. doi:10.1177/108118002236354

McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *The Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176-187. doi:10.1086/267990

McCombs, M. E. (2011). *The news and public opinion: Media effects on civic life*. Cambridge: Polity.

Meyen, M., Thieroff, M., & Strenger, S. (2014). Mass media logic and the mediatization of politics A theoretical framework. *Journalism Studies*, 15(3), 271-288.
doi:10.1080/1461670X.2014.889459

Nord, L., Institutionen för informationsteknologi och medier, Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, & Mittuniversitetet. (2001). Americanization v. the middle way: New trends in swedish political communication. *The Harvard International Journal of Press/Politics*, 6(2), 113-119. doi:10.1177/108118001129172071

Nord, L., Strömbäck, J., & Sverige. Krisberedskapsmyndigheten. (2005). *Hot på agendan: En analys av nyhetsförmedling om risker och kriser*. Stockholm: Krisberedskapsmyndigheten.

- Nygren, G. (2015) Journalistik som profession. I. Karlsson, & Strömbäck (Red.) Handbok i journalistikforskning (1. uppl. ed.) (s.63-94). Lund: Studentlitteratur.
- PRECIS/Precis (2002): Normer för PR-konsultbranschen, pm. Stockholm: Precis.
- Reese, S. D., Gandy, O. H. & Grant, A. E. (red.) (2003). Framing public life: Perspectives on media and our understanding of the social world. Mahwah, N.J: Lawrence Erlbaum Associates.
- Schulz, W. (2004). Reconstructing mediatization as an analytical concept. *European Journal of Communication*, 19(1), 87-101. doi:10.1177/0267323104040696
- Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. (2000). Framing european politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93-109. doi:10.1093/joc/50.2.93
- Shehata, A. (2015) Journalistikens dagordningar och gestaltningar. I. Karlsson, & Strömbäck (Red.) Handbok i journalistikforskning (1. uppl. ed.) (s.353-368). Lund: Studentlitteratur.
- Shoemaker, P. J., & Cohen, A. A. (2006). News around the world: Content, practitioners, and the public. New York: Routledge.
- Shoemaker, P. J., & Reese, S. D. (2014). Mediating the message in the 21st century: A media sociology perspective (3.th ed.). New York: Routledge.
- Statistiska Centralbyrån (2015) Vilka valde att välja? – Deltagandet i valen 2014. ME09 – Demokratistatistik. Artikelnummer: ME09BR1502.
- Strömbäck, J., Institutionen för informationsteknologi och medier, Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, & Mittuniversitetet. (2007). Antecedents of political market orientation in britain and sweden: Analysis and future research propositions. *Journal of Public Affairs*, 7(1), 79-89. doi:10.1002/pa.241
- Strömbäck, J., Institutionen för informationsteknologi och medier, Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, & Mittuniversitetet. (2008a). Four phases of mediatization: An analysis of the mediatization of politics. *The International Journal of Press/Politics*, 13(3), 228-246. doi:10.1177/1940161208319097
- Strömbäck, J. (2008b). På nyhetsmediernas agendor: En studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV. Sundsvall: Demokratiinstitutet.
- Strömbäck, J., Institutionen för informationsteknologi och medier, Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, & Mittuniversitetet. (2009). Selective professionalisation of political

campaigning: A test of the party-centred theory of professionalised campaigning in the context of the 2006 swedish election. *Political Studies*, 57(1), 95-116. doi:10.1111/j.1467-9248.2008.00727.x

Strömbäck, J. Den medialiserade valrörelsejournalistiken (2013). I. Strömbäck, J., Nord, L., & Studieförbundet Näringsliv och samhälle. (2013). *Kampen om opinionen: Politisk kommunikation under svenska valrörelser* (1. uppl. ed.). (s.119-149) Stockholm: SNS förlag.

Strömbäck, J., Nord, L., & Studieförbundet Näringsliv och samhälle. (2013). *Kampen om opinionen: Politisk kommunikation under svenska valrörelser* (1. uppl. ed.). Stockholm: SNS förlag.

Strömbäck, J. (2015) *Journalistikens nyhetsurval och nyhetsvärderingar*. I. Karlsson, & Strömbäck (Red.) *Handbok i journalistikforskning* (1. uppl. ed.) (s.151-166). Lund: Studentlitteratur.

Valmyndigheten (2014) *Fördelning av mandat och fastställelse av vilka kandidater som har valts till ledamöter och ersättare i valet till riksdagen 2014*. Beslut 2014-09-20. DNR: 14-424/4.

Weaver, D. H. (2007). *The american journalist in the 21st century: U.S. news people at the dawn of a new millennium*. Mahwah, N.J: L. Erlbaum Associates.

Wilson, V. (2016). *Research Methods: Content Analysis*. *Evidence Based Library and Information Practice*, 11(1(S)), 41-43. doi:<http://dx.doi.org/10.18438/B8CG9D>

Referenser till material

Landahl, E. (Ansvarig utgivare). (2016a). *Agenda* [TV-program].
21-02-2016, 05:16-14:50. Sverige: SVT.

Landahl, E. (Ansvarig utgivare). (2016b). *Agenda* [TV-program].
06-03-2016, 15:47-23:02. Sverige: SVT.

Landahl, E. (Ansvarig utgivare). (2016c). *Agenda* [TV-program].
20-03-2016, 24:10-32:10. Sverige: SVT.

Landahl, E. (Ansvarig utgivare). (2016d). *Agenda* [TV-program].
15-05-2016, 34.00-43.00. Sverige: SVT.

Landahl, E. (Ansvarig utgivare). (2016e). *Agenda* [TV-program].
29-05-2016, 17:45-36:55 & 37:45-57:44. Sverige: SVT.

Bilaga 1

Pressklipp efter debatterna

Nedan har jag samlat några pressklipp från olika dagstidningars webbupplagor efter debatterna. Urvalet är exempel som har valts ut för att visa hur media rapporterade om debatten. Som tidigare nämnt som förslag på vidare forskning skulle en kvantitativ insamling av all rapportering efter en debatt kunna studeras utifrån en innehållsanalys för att se vilka uttalanden och vinklingar som fick mest uppmärksamhet. I mitt fall vill jag bara ge några smakprov på pressklipp om de ämnen som jag har valt ut för studien för att visa hur min analys av debatterna även har visat sig i media.

Expressen, 29 maj 2016.

EXPRESSEN START NÖJE SPORT TV LIVSSTIL PODCAST KULTUR

Det hettade till gång på gång under kvällens partiledardebatt i SVT:s "Agenda".
Debatten om integrationen fick Åkesson och Björklund att drabba samman.

- Jag är i chock. Jag vet inte hur många av Jan Björklund och hans partikamrater har kallat mig den ena och det andra när jag har sagt exakt samma sak som han gör nu. Välkommen till verkligheten, säger Jimmie Åkesson, SD.
- Det du säger nu är trams, svarar Jan Björklund, L.

Aftonbladet, 29 maj 2016.

AFTONBLADET Göteborg 18° VÄDER

Start Sport Nöje TV Ledare Kultur A till Ö

Startsidan / Nyheter 2016-05-29

Åkesson vann debatten

Foto: JIMMY WIXTRÖM

Jimmie Åkesson vann kvällens partiledardebatt i SVT:s Agenda, tätt före Stefan Löfven och Jonas Sjöstedt. Det visar en opinionsundersökning från Aftonbladet/Inizio.

Utdrag ur artikel, Metro, 29 maj 2016. Sportreferenser: Partiledarna "möts" i debatt, del ett av debatten beskrivs som "första halvlek", Anna Kindberg Batra "tänder till" och Lövin "attackerar".

De åtta partiledarna möttes i en direktsänd tv-debatt på söndagen. Första halvlek handlade om segregation, migration och jobb. Den första frågan — om oroligheterna i förorten — gick till debutanten, Miljöpartiets nya språkrör Isabella Lövin.

– Den segregation vi ser nu är fullständigt oacceptabelt, sade Isabella Lövin.

– Regeringen gör redan väldigt mycket. Vad vi ser nu är resultatet av väldigt stora nedskärningar av välfärden och underhållet av våra miljöprogram.

Det fick Moderatledaren Anna Kinberg Batra att tända till redan i inledningen.

– Det var sorgligt att man börjar med partipolitiskt käbbel direkt, sade hon.

Men Lövin stod fast vid sin attack mot den förra regeringen.

– Det är fakta att ni har skurit ned på välfärden med skattesänkningar på 140 miljarder, sade hon.

Alliansledarna gjorde i torsdags ett gemensamt besök i Stockholmsförorten Husby, vilket Vänsterpartiledaren Jonas Sjöstedt raljerade över:

– De var där och spatserade och bjöd över varandra om gummikulor, vattenkanoner och utgångsförbud.

Stefan Löfven betonade att stenkastning mot blåljuspersonal är oacceptabelt och att nolltolerans ska råda. Men även han hävdade att oroligheterna är ett arv från den förra regeringen.

– Det är så tramsigt att man tar sig för pannan, sade Liberalernas Jan Björklund.

Centerledaren Annie Lööf krävde att statsministern lägger fram förslag som visar att han menar allvar med nolltolerans.

– Vi behöver mer verkstad och inte bara snack, sade hon.

Sverigedemokraternas Jimmie Åkesson pekade på att det är polisiära åtgärder som behövs mot oroligheterna i förorterna. Men han menade också att problemet är mycket djupare än så.

– Vi har haft en misskött politik i så många år och den är starkt kopplad till invandringspolitiken.

Utdrag från en artikel i Aftonbladet, 29 maj 2016.

Just nu pågår partiledardebatten i SVT:s Agenda. När frågan om hårdare tag mot asylsökande som begår brott lyftes hårdnade tonläget mellan Jan Björklund och Jimmie Åkesson.

– Jag är i chock. Synd att det tog så många år för er att inse hur det är, säger Åkesson.

När frågan om integration och möjligheten att kunna utvisa asylsökande som begår brott lyftes berättade Jan Björklund att han var kritisk till hur man talar om problemen i Sverige.

– Det första är man måste göra är att prata om problemen öppet. Men då då kallas man för islamofob, säger han.

Åkesson i chock

Uttalandet fick Jimmie Åkesson att reagera:

– Jag är i chock när jag hör vad Jan Björklund säger. Synd att det tog så många år för er att inse det här, att ni inte kom på det när ni hade regeringsmakten i åtta år.

Men Björklund ville inte känna sig vid Åkessons känsla av att de delade åsikter.

– Det stämmer inte, vi vill inte stänga Sverige som du Jimmie Åkesson. Vi drar olika slutsatser, men vi måste kavla upp ärmarna och lösa problemen.

SVT Nyheter, 29 maj 2016.

TISDAG
19
JULI

svt Nyheter

Nyheter Lokalt Sport Kultur Opinion Väder

Inrikes Utrikes Ekonomi Vetenskap Oddssat Uutiset Nyhetstecken SVT Forum Text-tv

Partiledarnas analys av debatten: Högt tonläge och käbbligt

Stefan Löfven (S), Jimmie Åkesson (SD) och Anna Kinberg Batra (M). Foto: SVT

Segregation, bostäder, och bristen på lärare var några av de ämnen som debatterades livligt när riksdagens partiledare möttes i SVT:s Agenda. Högt tonläge och stundtals käbbligt var ord som dök upp när huvudpersonerna själva fick analysera debatten, efter sändningen.

Dagens Nyheter, 29 maj 2016.

DN är bäst i inloggat läge. Skapa ett konto eller logga in så kan du följa skribenter och bokmärka artiklar.

E DN DN PRIO DN ARKIVET DN KORSORD DN ÅSIKT

DAGENS NYHETER.

Start Nyheter Sverige Världen Politik Vetenskap Quiz Väder Bloggar DN Granskningar DN Åsikter 19° | MENY

Politik

Flyktingfrågan hetast i partiledardebatten

UPPDATERAD 2016-05-29 13:38 E3 RAD 2016-05-29

Foto: Jonas Ekström/MTT

Följderna av höstens flyktingström dominerade söndagens partiledardebatt i Sveriges Television. Statsminister Stefan Löfven (S) och debutanten Isabella Lövin (MP) fick försvara sig mot kritik från de borgerliga för att regeringen inte gör tillräckligt för att stävja oroligheter i miljonprogramsområden och skapar enkla jobb.